

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA: KAPU-U. 64-66
KIADÓHIVATAL: FERDINAND KIRÁLY (VOLT REZSŐ) KÖRUT 6

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 1-77.
KIADÓHIVATAL 82, NYOMDA 6-77 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

XXXIII. évt. 201. szám

Szerda, 1927. szeptember 7.

„Minden nemzet a hátán viseli a világháború vérfoltját”

A békeszerződések csak igazságos alapokra fektethetők

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Politikai körökben óriási szenzáció gyanánt hatott Róbert Cecil lord miniszternek lemondása.

A Pesti Hírlap londoni tudósítójának, aki meginterjuvolta, a következőket mondta Cecil: Valahányszor a leszerelés kérdése felvetődik, mindig külön véleményt nyilvánítottam minisztertársaimmal szemben, s ez volt a főoka lemondásomnak. A békéért akarok dolgozni, már pedig szerintem, a mostani sok szárazföldi és tengeri fegyverkezéssel a helyzet olyan mintha a nemzetek újból há-

borura készülődnének. Nemsokára tíz esztendeje, hogy a békét megkötötték és mégis minden nemzet még mindig hátán viseli a világháború vérfoltját. Amely győztes nemzetek mégis nevetnek, ezt hamis fogaikkal teszik. A jövőbeli tervem az, hogy lankadatlanul dolgozzam nemzetemért és a békéért.

A további kérdésekre azt mondta Robert Cecil, hogy álláspontja szerint a békeszerződések csak igazságos alapokra fektethetők. Rothermere akcióját felette értékesnek és nagyhorderejűnek tartja nemcsak Magyarországnak, hanem Közép-Európa és a világbéke szempontjából is.

A jövő héten enyhítik az állampolgársági törvényt

Kétezeröttszáz embernek ismerik el állampolgárságát

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az állampolgársági törvény ügyében a jövő héten jelentős fordulat áll be. A törvényről, mely a román parlament egyik legelhírbízottabb alkotása, régóta nyilvánvalóvá vált, hogy revízióra szorul, mert rengeteg polgárt fosztott meg jogos állampolgárságától. A belügyminisztériumban most dolgoznak a törvény enyhítésén és értesülésünk szerint rövid időn belül olyan rendelet fog napvilágot látni, mely mintegy kétezeröttszáz la-

kósti fog állampolgári jogaiba helyezni.

A rendelet főleg a határszéli vármegyék lakóira nézve nagyjelentőségű, mert itt vannak a legnagyobb számban olyan polgárok, kiknek állampolgársági jogukat eddig nem akarták elismerni.

Az új rendelet szerint az új állampolgársági igazolványokat ezután a polgármesterek állítják ki, melyet az összes hatóságok, a rendőrség és a sziguranca is kötelesek akceptálni.

Robert Cecil

brit miniszter lemondott miniszteri tárcájáról. Nem tudja elviselni a felfegyverkezés lefegyverkezés komédiáját. Tíz évvel a békekötés után, mondja, még ott a harcos államok hátán a vérfolt. Azt is mondhatta volna a nemes lord, hogy a Kainbélyeg is ott van; a test vérgyilkosság bünjele. Amit, akárhová fordulnak, akárhová bujnak, akárhogy mossák a kezeiket és adják az ártatlant, nem tudnak eltüntetni magukról. Az a szem, a lelkiismeret, a büntudat, mint Victor Hugo Kainját, mindenüvé követi, mindenütt megtalálja, s mindenütt győz, kinozza, sorvasztja őket. Tíz év után is csak ott tartunk, ahol az első órában, a bosszu és gyűlölet, a hatalmas kodás és kapzsiság, az ármánykodás és ártani akarás békeállapotában. Az örvényben, a fertőben, a csillagtalan fekete éjszakában, a háborús lehetőségek örületében.

Róbert Cecilben van önérték, van embermérték és van igazi békeakarát. Az emberiség legszentebb javával az ő nagy lelke nem képes alacsony komédiát játszani. Az ő békéje ott kezdődik, ahol az igazság kezdődik, s ahol elsőnek a nagyhatalmak rakják le a gyilkoló fegyvereket. Kezdek a gyilkos urak, ha el akarják törölni a halálbüntetést, ha tényleg egyszersmindenkorra el akarják törölni a háború lehetőségeit. De egyremásra építeni az óriási hajókat, sokasítani a szárazföld, a levegő, a tenger öldöklő szörnyetegeit, a laboratóriumokat a halálos gázok és bacillusok tenyésztésével foglalkoztatni, milliárdokat költeni hadseregekre és minden állami nagyság legfőbb feltételévé tenni a katonaságot a tanítók és tudósok, a mesterekből és művészek, a munkások és gazdálkodók, a mérnökök és kereskedők helyett, mintha az mindent pótolna, de azt nem pótolná semmi, nem más mint a háborús szellem fenntartása, mint további készülődés a háborúra.

Róbert Cecil a kiváló brit államférfi, ma, közel tíz évvel a békekötés után azt hirdeti szenzációs hatással, amit hirdettünk mi névtelenek és igénytelenek, közel tíz évvel ezelőtt már, hogy az igazi béke csak az igazság és az őszinteség útján érhető el. Ha volt háború és az borzalmas volt, békének kell lennie ezután és mindeneket boldogítónak kell lennie. Akkor meg kell átkozni és eldobni minden fegyvert és olaját kell hordozni és a béke fehér zászlaját kitűzni mindenüvé. Akkor nem szabad többé még gondolatban sem ugyanazokat a bűnöket elkövetni, melyek miatt a háború támadt, s akkor az új bűntevőket az államok szövetségének védelem és bátorítás helyett meg kell fosztania a méregkeverés és robbantás lehetőségeitől. Akkor igazságot kell szolgáltatni mindenkinek, aki méltatlan kárt szenvedett és föl kell emelni minden elesettet, akit ártatlanul megfosztottak a jobb élet javaitól. Akkor a szemet szemért, fogat fogért elve helyett a felebaráti szeretet, a nemzetek és népek szolidaritásának szent elvét kell közcéllá avatni és minden szólásban, minden alkotásban, minden megmozdulásban azt szolgáltni.

Robert Cecil lemondott a népszövetségi tagságról és ezzel hatalmas rést ütött a hazugságok és hatalmaskodások rendszerén. Ezzel megbélyegezte a multat, amely az emberiségnek csak csalódást, szenvedést, károkozó zűrzest és megvilágosította a jövőt, melyben az ellentétek kiegyenlítése, a győztes és nem győztes harmóniája, az őszinteség és igazság jogai, ülnek diadalt.

GAZDASÁGI HŐMÉRŐ

A lej mára emelkedett.

Száz lej Zürichben
3'205 svájci frank.

100 lej 0.61 dollár	1 dollár . . .	163 lej
100 lej 2 shilling 7 p.	1 angol font	794 lej
100 lej — pengő	1 pengő . . .	28.60 lej
100 lej — arany.	1 márká . . .	38.87 lej
100 lej — cseh kor.	1 cseh korona	4.80 lej
1 svájci frank 31.50 lej		

Terménypiaci

Irányzat nyugodt.

Buza 830, árpa 630, tengeri 530 lej.

Liverpool: Buza irányzat tartott. Októberi 10-10, decemberi 10 9³/₄, márciusi 10 9³/₄.
Chicago: Buza irányzat szilárd. Szeptemberi 134 1¹/₂, decemberi 139 1¹/₄, márciusi 142 1¹/₂.

A nyíl

a Brassói Lapok jele, mert egyenesen száll célja felé és utjából semmisem térítheti el. Ez a nyíl jelképezi a kereskedő akaratát is, aki nemcsak várja, hogy szerencséje beüssön, hanem dolgozik és fárad is érte. Csak erős emberekkel érdemes együtt dolgozni: legyen a mi jelünk a kereskedőnek is szimbóluma. Csatlakozzék a nyílhoz, hirdessen a Brassói Lapokban, mert a Brassói Lapok az akaratnak és az eredménynek a lapja.

Munkában az Országos Magyar Párt szervezeti szabályzata

Németh Kálmán javaslata a temesi tagozat előtt

TEMESVÁR. (A Brassói Lapok temesvári szerkesztőségétől.) Az Országos Magyar Párt vidéki tagozatai most tanulmányozzák a párt központja által megküldött szervezeti szabálytervezetet, hogy arra vonatkozó észrevételeiket és javaslataikat megtegyék. A temesi tagozat intézőbizottsága most tartott ülésén Németh Kálmán igen figyelemre méltó javaslatot terjesztett elő. Németh Kálmán gyáros, aki a legutóbbi választások idején a párt hivatalos képviselőjelöltje volt, évek óta nagy tevékenységet fejt ki a pártéletben és úgy Temesvárról, mint pedig a vidéken a magyar nép körében igen népszerű ember. Javaslatahoz az intézőbizottság elvben hozzájárult, s felkérte, hogy azt részletesebben dolgozza fel és újabb értekezlet elé terjessze. A javaslatot a temesi tagozat áztán megküldi valamennyi más tagozatnak azzal a megkéréssel, hogy azt a magukévé tegyék és elfogadását a párt központja és összessége által is párlfoglalják.

A Németh Kálmán által kidolgozott javaslat a Magyar Pártot a legdemokratikusabban építi fel. Legkisebb egysége a párt-nak a tag. Az egy-egy utcában, vagy házcsoportban lakó tagok alkotják a szomszédságot, melynek élén választott előjáró áll. A két vagy több szomszédság — a tagok száma szerint — képez egy tanyát, melynek élére a szomszédságok előjárói a tanyagazdát választják. Egy-egy községben, városban, vagy nagyobb város területén, városrészben működő tanyák képezik a tagozatot. Ennek választmányát a tanyagazdák képezik. A választmány egy elnökből, két alelnökből, egy titkárból, két jegyzőből, egy pénztárból és két ellenőrből álló tisztikart választ. Az egy megye területén működő tagozatok összességét alkotja a vármegyei tagozatot. A vármegyei tagozatok élén a tagozatok elnökeiből alakuló intézőbizottság áll. Ezeket azonban delegátus is helyettesítheti. Az intézőbizottság az ügyek vezetésére vármegyei tanácsot választ, melynek a következő hét tagja van: egy elnök, egy ügyvezető elnök, két alelnök, egy pénztáros, két ellenőr. A vármegyei tagozat az irodai teendők elvégzésére díjazott tisztviselőket, nevezetesen egy főjegyzőt s a szükséghez képest segédsemmélyzetet tart. A tisztviselők — akiket pályázat útján választanak — a tanácskozáson szavazati joggal nem bírnak. A Magyar Párt legfőbb szerve az országos központ.

melyet az összes vármegyei tagozatok alkotnak. Ennek élén az intézőbizottság áll, a melynek tagjai a vármegyei tagozatok elnökei, akik delegátusok által is helyettesíthetők. Az intézőbizottság nyolc tagu vezetőseget választ, mely mint az Országos Magyar Párt elnöksége működik s a következőkből áll: elnök, ügyvezető elnök, két alelnök, négy tanácsos.

Németh Kálmán javaslata körülírja az egyes szervek működését is. A szomszédság első sorban a magyarság összetartozandóságát ápolja. A tanya ezt fokozottabb mértékben teszi s végrehajtja a párt felsőbb szerveitől kapott utasításokat, a tanyagazda által beszédi a tagdíjakat, gyűjti a törzskönyvi adatokat, továbbítja a felette álló szervhez az esetleges panaszokat és óhajokat. A tagozat a magyar szellem ápolására összejöveteleket, kulturális és népszerű előadásokat tart, szaktanfolyamokat rendez. A tagozat havonta választmányi ülést és évente közgyűlést köteles tartani. A tanyagazdák által beszédelt tagdíjakat továbbítja a vármegyei tagozathoz, figyelemmel kíséri a tagokat, s közvetíti a felsőbb szervektől kapott utasításokat. A vármegyei tagozat feladata a megye területén élő magyarság politikai, kulturális és gazdasági irányítása. Egyik elnöke vezetésével kulturtanácsot létesít, melynek célja népnevelés, iskolaügyek intézése, könyvtárak felállítása, előadások rendezése. A vármegyei tagozat kebelében ezenkívül működik gazdasági és pénzügyi bizottság is. A vármegyei tagozat intézőbizottsága és tanácsa bizonyos politikai kérdésekben önálló állást is foglalhat, melyet felterjeszt a központhoz, de magát e téren a központ döntésének alárendelni tartozik. Az országos központ működését a Németh-féle javaslat is az eredeti javaslat szerint kívánja.

A javaslat szerint a Magyar Párt egyes szervei összekötő és állandóan érintkezésben levő kapcsot képeznének az alsó és a felsőbb szervek között és így a párt tagjai közvetve mind befolyást gyakorolnak a romániai magyarság ügyeinek intézésére. A javaslat azért is figyelemre méltó, mert olyan férfi teszi, aki mindig szívén viselte a Magyar Párt egységét és minden pártbomlasztási törekvéstől mindenkor távol állott.

Notarius Anonimus.

Amikor a vizaknai rendőrfőnök mulat...

Megostromoltatta a vendéglős lakóházát. — „Kihallgatás” közben eltűnik az aranyóra, aranylánc

NAGYSZEBEN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Vizaknán is lejárt a fürdőszézon a maga örömeivel és élvezetével. A mesés sze vidékről idesereglett vendégek csomagolnak, miután nagyon sok ropogós ezrest hagytak a kis bányavároskában. Nyáron át van az itteni lakósnak legjobban keresete, mert a pénzes fürdővendégek bőkezűen fizetnek, nem szoktak alkudni, krajcároskodni, a kiadó lakásokért, a kiválóan telt portékáért akármilyen összeget megadnak.

Természetes, hogy nyár folyamán a vendéglősöknek s a korcsmárosoknak meg mindig a legjobban.

Berényi Antal a Hermann-udvar vendéglőse sem panaszkodhatott az idei fürdőszézon ellen. Megvolt a tisztességes polgári haszna, amit főképp annak köszönhetett, hogy pontos kiszolgálásával, előzékeny modorával közkedve tudta tenni vendéglőjét.

Berényit szerették. Nem is volt neki más hibája, csak az, hogy magyar, s román állampolgárságát, melyet magyarországi tartózkodása alatt elvesztett, még nem tudta visszaszerezni.

Buchholzer vizaknai rendőrfőnök, aki valamikor a császári és királyi hadseregben őrnagy volt, s mint bukaresti születésű szász most tulzó nemzeti érzelmeivel román-nabb akar lenni a románnál, már régóta görbe szemmel nézi a magyar — tehát bolsevista Berényit. De ne vágjunk az események

előbe. Mondjuk el szép sorban úgy, ahogy ez megtörtént most, egy szép augusztus végi nyári éjjelen Berényi Antal vendéglőjében.

Ki a legény a csárdában?

Baciu Sándor nagyszombeni munkaügyi felügyelő feleségével s néhány ismerősével szűkebb körben cigányzene mellett mulatott.

Fél három óra körül Alamorean albíró társaságában Buchholzer rendőrfőnök is megjelent a láthatáron. Nem azért, mintha figyelmeztetni akarná Berényit, hogy a záróra letelt, hanem ösztönén inni és szórakozni akart.

Mivel azonban két dudás ritkán fér meg egymás mellett különösen a korcsmában, Buchholzer is jogot formált a cigányhoz.

Berényi vendéglős azt indítványozta, hogy jó lenne, ha a cigánybandát ketté osztanák, az egyik fél játszódjék tovább is Baciu Sándor társaságának, a másik pedig Alamorean és Buchholzer uraknak. Két tágas teremben elkülönítve, nem zavarják egymást a mulatók: Alamorean erre kijelentette, hogy ő Baciu társaságában közös asztalnál akar szórakozni. Mert utóvégre, hogyha fizet, ő is rendelkezhetik az egész cigánybandával.

Baciu azonban nem volt Alamoreanal egy véleményen.

— En a zenét nem adom oda senkinek! — szolt dacosan és határozottan.

Több se kellett a hirtelen felfortyant Buchholzer rendőrfőnöknek, aki most már sértve érezte hatósági tekintélyét, csülkére állt s úgy bögte:

— Mindenki takarodjék ki a vendéglőből a zenészekkel együtt. Egy embert se lássak itt!

S Berényi vendéglősre is olyan szeméretetett, mintha mondta volna: Te is takarodjél innen!

— En nem megyek! Mert én itt háziur vagyok! — felelte a vendéglős.

— Vigyázzon magára! Jó lesz, ha megy innen, mert ön fogja a rövidet huzni! — figyelmeztette Alamorean albíró.

Berényi észrevette, hogy valóban veszély fenyegeti, feleségével együtt bezárkózott szobájába.

Nemsokára az ajtó előtt megszólalt Buchholzer rendőrfőnök hangja:

— A törvény nevében nyisd ki az ajtót!

Berényinek annyi ideje sem volt, hogy azt kinyissa, mert három izmos rendőr hatalmas puskatosa oly irtóztós kemény csapást mért az ajtóra, hogy az tokostul együtt bezuhant a szobába, ezenkívül a két szomszéd ablakot és a vékony falnak egy részét is magával rántotta.

A megrémült vendéglős-pár alig ócsudott fel a váratlan támadástól, a vastag, szürke kőpor fátyla még nem is oszlott széjjel, mikor a három rendőr benntermett a szobában, s az egyik torkonragadta Berényit.

— Fogjátok meg a bolsevik handitát! — ordította Buchholzer rendőrfőnök. — Csétek!

Berényi elszántan védekezett, s dúlakodott a márcona rendőrökkel, miközben az egyik bizonyára a három közül, a legtapintatosabb kezű, ügyesen, villámgyorsasággal eltűntette

Berényinek arany óráját és arany óraláncát,

amit azonban csak később vett észre.

Végre kiszabadította magát a garázda rendőrlények karmai közül, s megtápten. több helyen megsérülve, kirohant az utcára. Futásban keresve menedéket, elhatározta, hogy éjnek idején, gyalog Szombatra indul, hogy másnap ügyvédjénél, dr. Verzar Ferencnél tegye meg fellejtését Buchholzer rendőrfőnök és méltó társai ellen.

A fellejtésnek eddig már volt annyi haszna, hogy az óra csodálatos módon megkerült a láncnak azonban nyoma veszett.

De a hírhedt rendőrfőnök, akinek egyébként jó szimatja van, megérezte, hogy valami búzlik Dániában, jónak látta ellensúlyozásképp a szebeni szigurancánál viszontpanszt emelni Berényi ellen.

A következő nap pedig lefogatta a vendéglőst, azután zárva tartatta, majd éjjel egy és két óra közt

gummibotos rendőrvitézekkel úgy összeverette, hogy Berényi a súlyos sérülések miatt orvosi látelétet kapott.

Mindez még nem volt elég, másnap reggel a magyar gyűlölettől tajtékozó rendőrfőnök a vendéglőst, mint valami rablógyilkost, összevasalva két szuronyos rendőrral bekísértelte a szebeni ügyészséghez, de mivel itt kiderült Berényi Antal ártatlansága, szabadlábra helyezték őt.

Eddig tart a felháborító történet, mely jellegzetes kórkép.

T. D.

A francia munkások nem vesznek részt az amerikai legionáriusok ünnepélyén

PARIS. A háboruban Franciaország mellett harcoló amerikai legionáriusok közül 247 katona szombaton Párisba érkezett. A szocialista párt elhatározta, hogy felszólítja a munkásokat, ne vegyenek semmiesetre sem részt azokon az ünnepségeken, melyeket a francia kormány az amerikai legionáriusok tiszteletére rendez. Egyébként semmi incidens nem történt.

Nehéz megoldani a magyar optánások ügyét

GENF. A magyar-román döntőbíróság ügyében a hármass bizottság szombati üléséről az egyik olasz delegátus azt a felvilágosítást adta az újságíróknak, hogy a kérdésben annyi jogi nehézség merült fel, hogy a megoldás lehetősége be sem látható.

Csendőrök és rablók véres össze- tűzése Udvarhelymegyében

Két csendőrt összeszurkáltak a rablók, viszont egy rablót lelőttek, s egyet foglyul ejtettek a csendőrök — Két omnibusz csendőr üldözi a rablókat

SZEKELYUDVARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Beszámoltunk arról a rablótámadásról, amelynek áldozatául Andrács György szekelyudvarhelyi prefektus és kísérete esett. Azt is megírtuk, hogy az eset megtörténte után azonnal nagy számú csendőrséget vezényeltek ki a szerda délutáni korondi rablótámadás tettesének a kézrekerítésére, ami azonban eredménytelen maradt, mert a Cocos bandájából való regáti rablók, áldozataiknak kifosztása után gyorsan egy-egy utat vettek.

Ugyanis a korondi erdőben eltűnt rablók, mint azt későbbi történetekből következtetni lehet, kerülő uton az őket üldözőbe vett csendőrök hátába kerültek és Székelyudvarhely felé vették irányukat. Így kerültek a farkaslaki erdőbe, ahol szombaton este a cirkáló oroszhegyi csendőrfőre buk kaptak, amelyet aztán meglepetésszerűen megtámadtak, fegyvereiket elszedték, s úgy

az őrmestert, mint a közcsendőrt összeszurkálták annyira, hogy azok önmagukkal tehetetlenül fetrengtek vérükben

A szerencsétlenek segélykiáltásaira figyelmesek lettek a farkaslaki csendőrszemberek.

rei, akik tüstént teljes felkészültséggel a rablók üldözésére indultak. Hosszas barangolás és éber kutatás után sikerült is nekik vasárnap délelőtt a rablókon ütni, akik puska-tűzzel fogadták őket. A csendőrök viszonzták a tüzelést, és meglehetősen szorult helyzetbe hozták a rablókat, akik a szívós üldözés elől végül is hátrálni kényszerültek. Kettő közülük egy örkönyhöz menekült s onnan is golyózáport zúdított a csendőrökre, akik ennél fogva e kettőnek elfogására fordították most már minden igyekezetüket, minthogy a többiek amúgy is eltűntek a farkaslaki erdőben.

Heves puskaharc közben végre sikerült a csendőröknek a rablók egyikét lelőniük, mire a másik megadta magát

Az esetről jelentést tett a farkaslaki járőr a szekelyudvarhelyi csendőrpáncsnokságnak, amely a délutáni folyamán két autóbusz csendőrt küldött ki a farkaslaki erdőbe a rablók elfogására. A halálosan összeszurkált oroszhegyi csendőröket a szekelyudvarhelyi kórházba szállították. Állapotuk nagyon súlyos.

Egyre bonyolódik gróf Lázár Tibor holttanyilvánítási ügye

Lázár Dénes gróf közokirathamisítás miatt feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen — Óriási szenzációk várhatók a bonyolult ügyben

MAROSVÁSÁRHELY. (A Brassói Lapok munkatársától.) Régi tétel már az, hogy sokszor az élet külön regényt produkál, mint bármely írói fantázia. Valósággal rémregénybe illő, és a mostanában felburjánzott ponyva-irodalom bizonyosan hálás témát találna abban a szenzációs pörben, amelynek tárgyalása nemrégiben folyt le a marosvásárhelyi törvényszék előtt és amelynek most újabb szenzációs és feltűnést keltő folytatása következett. Egy grófi család eltűnt tagja áll a bonyodalom középpontjában, a kit a törvényes határidő elteltével hivatalosan holttnak nyilvánítottak, majd a család többi tagjai különféle bizonyítékokat igyekeztek produkálni, amelyek szerint az eltűnt gróf él és így semmi jogalapja nincs a holttnak nyilvánítási eljárásnak. Ezzel szemben az eltűnt főúr öccse azt állítja, hogy a produkált bizonyítékok hamisak, a felmutatott levelet nem az eltűnt gróf írta, hanem azt egy ügyes szélhámos hamisítja, de hogy kinek a megbízásából és milyen körülmények között, erre vonatkozólag még csak sejtések vannak.

Az eltűnt gróf

1914. augusztusát jelezte a kalendárium, amidőn gróf Lázár Tibor gyergyószárhegyi birtokos a harcterek forgatagában eltűnt és azóta életjelt nem adott magáról. Néhány évvel később érkeztek ugyan az ő aláírásával ellátott levelek különféle amerikai városokból, de ezek a levelek öccsének, gróf Lázár Dénesnek állítása szerint apokrifák és nem bátyjától származók. A múlt év június 3-án történt, hogy a marosvásárhelyi járásbíró és a törvényes formák betartásával gróf Lázár Tibort holttnak nyilvánította és a hagyatéki tárgyalás során kitűnt, hogy az örökösök a tekintélyes vagyonrészt után Lázár Mária grófnő és Lázár Dénes gróf. A család másik része azonban sehogysem nyugodott bele a holttnak nyilvánítási eljárásba, de legfőképpen abba nem, hogy Lázár Dénes gróf örököljön. Így történt meg, hogy a család ezen ága részéről megtámadták a holttnak nyilvánítást és leveleket igyekeztek produkálni, amelyek az Egyesült Államok-beli Monrosból, St. Louis-ból, New Orleansból jöttek és amelyek az állítólagos Lázár Tibortól származának.

A francia konzul román bélyegei

A család azon ága, amely a holttnak nyilvánítási eljárást megtámadta, belevonta a pörösödésbe Lázár Mária grófnőt is, a kivel egyetértőleg a bíróság előtt azt igye-

keztek bizonyítani, hogy Lázár Tibor gróf él és a bírósághoz ennek igazolására különféle leveleket, meghatalmazásokat terjesztettek be. Dolejan bíró elnöklése alatt tárgyalta nemrégiben a marosvásárhelyi törvényszék ezt a szenzációs ügyet. A bíróság előtt Lázár Mária grófnő betérjesztett egy Niste Jakab nagyszalontai ágrár főtanácsos címére érkezett borítékot, egy kábel sürgönyt, amelyet angol nyelven adtak fel New Orleansban, és egy teljhatalmu meghatalmazást, amely minden jogot Lázár Mária grófnőre ruház. A tárgyaláson a család képviselőiben megjelent dr. Telegdy István ügyvéd, aki két meghatalmazást mutatott be. A hozzá juttatott ügyvédi meghatalmazás, amely Lázár Tibor gróf aláírását viseli, a Romániában lévő Lovrin községben kelt. Ugyancsak bemutatott az ügyvéd a család egyik tagjának, báró Lipthay Frigyesné részére kiállított teljhatalmu meghatalmazást, amely New Orleansban kelt, francia nyelven volt megfogalmazva és állítólag az ottani francia konzulátus állította ki. Érdekes epizódja volt a tárgyalásnak az a megjegyzés, amelyet az egyik szavazó bíró tett a meghatalmazásra vonatkozólag.

— Csodálkozom! — mondotta a bíró — hogy a francia konzul az Egyesült Államokban román bélyeget használ a hivatalos okmányokra.

A nem mindennapi megjegyzés élénk feltűnést keltett a törvényszék tárgyaló termében, ahol kihallgatták gróf Lázár Dénest is, aki ellenvetéssel élt a hagyatéki megtámadásával szemben és az előtte felmutatott aláírásra kijelentette, hogy nem lehet a bátyjé. Elmondotta a gróf azt is, hogy több alkalommal levelet írt annak az egyénnek, aki magát bátyjának adta ki és a kapott levél írásformája, stílusa, de a külső formája egyáltalán nem egyezik eltűnt bátyjának írásával.

Lázár Dénes gróf bűnvádi feljelentést tesz

Ezek a körülmények azt a gondolatot ébresztették Lázár Dénes grófban, hogy nyilvánvalólag szélhámosokkal áll szemközt, aki bitorolja a Lázár Tibor gróf nevét és bizonyára valakinek a megbízásából küldözgeti a különféle amerikai városokból leveleit. Lázár Dénes gróf határozottan állítja, hogy a kapott levelek nem bátyjától származnak, mert azok stílusa annyira fellelő és ponyva-régekre emlékeztető, hogy az nem lehet lenkölt gondolkodású, nagyműveltségű bátyjának a stílusa. Meg is írta Lázár Dénes gróf az állítólagos bátyjának egyik levelé-

ben, hogy fedje fel inkognitóját és adjon neki választ egy olyan bizalmas családi kérdésben, amely csak kettőjük titka volt. Fel-tűnő, hogy az állítólagos Lázár Tibor gróf erre már nem reagált, hanem kibujni igyekezett a kérdés alól...

A multkor érdekese tárgyalásnak most még szenzációsabb folytatása következett. A mennyiben gróf Lázár Dénes, aki tudvalevőleg ellenvetéssel élt a hagyatéki megtámadása ellen, 5619—927. szám alatt a napokban bűnvádi feljelentést tett a marosvásárhelyi ügyészségen közokirat hamisítás címen ismeretlen tettesek ellen. A gróf a feljelentésben elmondja, hogy a törvényszék előtt bemutatott meghatalmazások közül Lovrinban április 30-án kelt az ügyvédi meghatalmazás, míg a báró Lipthayné részére kiállított teljhatalmu meghatalmazás, amelyet New Orleansban állítottak ki május 6-án kelt. A feljelentés szerint mindkét aláírásnak, de az egyiknek feltétlenül hamisnak kell lennie, mert a két aláírási hely közötti hatalmas távolság kizárta teszi, hogy azokat egy kéz írta volna alá. Raileanu vezető ügyész az ügy aktáit további vizsgálat céljából áttette a rendőrségre, ahol Joanita komiszár, a bűnügyi osztály vezetője vette kezébe az ügy aktáit és nagy buzgalommal látott hozzá a nyomozáshoz. A bűnügyi osztályfőnök legelőször is kihallgatta Lázár Dénest, aki a feljelentésben foglaltakat fenn-tartotta. Ugyancsak felidéztek a rendőrségre dr. Telegdy ügyvédet, mint a Lovrinban kelt meghatalmazás tulajdonosát. Ebben a pillanatban azonban a hatóságok megtámadnak minden felvilágosítást a kihallgatás anyagáról, amely mint értesülünk, szenzációkban bővelkedett. Az érdekes és bonyolult ügy még sok olyan részletet fog szolgáltatni a közeli napokban, amely nemcsak az erdélyi sajtót, hanem a világlapokat is foglalkoztatni fogja.

Szabestén László.

Önként lemondott Aradmegye utolsó magyar jegyzője

Prefektus ur: többé nem alkalmatlankodom — mondta Teleki Simon, Ujarad jegyzője, aki 15 évi közzolgálat után magántisztviselőnek állt be

ARAD. (A Brassói Lapok munkatársától.) Legutóbb, mint a magyar jegyzősors típusát mintáztuk meg Teleki Simon, ujaradi volt jegyző alakját, akit minden ok és ürügy nélkül kitétek állásából. Teleki elsőrendű hivatalnok volt, a hatalom mégsem szívelte el exponált állásában és ezért kitétte az utcára, mintegy esztendővel ezelőtt. S bár a semmitől elrendelte állásába való visszahelyezését, ez mégsem történt meg.

Legutóbb aztán Aradmegye prefektusa érdeklődést mutatott Teleki ügye iránt, aki erre újból remélni kezdte, hogy a sóvárgott elégtétel nem marad el és ő hamarosan elfoglalhatja újból az állását. A prefektus ugyanis komoly formában megígérte előtte, hogy a fegyelmi bizottság revízió alá veszi ügyét.

Teltek-multak a napok, ám Teleki Simon visszahelyezése felé semmiféle lépés nem történt. Tegnap ezért általános álmalkodás fogadta Teleki megjelenését, aki a prefektus elé állt s így szólt:

— Prefektus ur, csak azt jöttem jelenteni, hogy tisztelettel lemondok jegyzői állásomról. Köszönöm a jóindulatát, de többet nem alkalmatlankodom!

Az történet tudniillik, hogy Aradmegye eddig állásában hagyott egyetlen magyar nemzetiségű, zsidó vallású jegyzője, véget vetve a hónapok óta fojtogatott rejtendő bizonytalanságnak, főtisztviselői minőségben alkalmazást vállalt egy előkelő temesvári iparvállalatnál. Ezzel kapcsolatosan Teleki Simon így nyilatkozott a Brassói Lapok aradi munkatársa előtt:

— Ugy van hátat fordítok a közigazgatási pályának, még pedig azért, mert rájöttem arra, hogy minden ígéret ellenére is hiányzott az igazi jóindulat sorsom iránt. Hogy mi lesz a 15 évi közigazgatási szolgálattal, a mi mögöttem van és ami nyugdíjjogosultsággal jár, azt nem tudom. Tudom, hogy ez meghátrálás az élet elől, de én véget akarok vetni a sok rosszindulatnak és zaklatásnak, ami a közigazgatási multam utolsó időszakában kísért. Mint Aradmegye utolsó kisebbségi jegyzője nehéz szívvel hagyom ott közhivatalomat, de nem tehetek másként. Remélem, hogy ha magánvállalat keretében tudom kifejteni a közzolgálatra pazarolt rengeteg jegyző sorsa ezzel beteljesedett és egyben új korszaka elé ért.

Minisztertanács elé kerül az egyházak államsegélye

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kisebbségi egyházaknak régebb kiutalt, de ki nem adott államsegély régóta húzódó ügyében a jövő héten véglegesen dönt a kormány. Állítólag Angelescu közoktatásügyi miniszter a jövő héten minisztertanács elé viszi az ügyet. Miután mint isme-

reles, Brătianu Vintila pénzügyminiszter is, Angelescu közoktatásügyi miniszter is államsegély kiadása ellen nyilatkoztak, valószínű, hogy a minisztertanács az ő álláspontjukat fogja magáévá tenni, s így az államsegély ügye az egyházak hátrányára dől el.

Ki rendelkezik az egyházak felett?

Anomália, melyet végre meg kell szüntetni

A különféle ugynevezett hivatalos és félhivatalos ünnepek közül még mindig sok bizonytalanság és zavar észlelhető. Bár vannak bizonyos általános jellegű rendelkezések, ezeket vidékenként igen eltérően és sokszor nagyon is egyéni felfogással kezelik. Így aztán nem egyszer tapasztalható, hogy míg egyik község vagy város hatósági rendeletre ünnepet tart, ugyanazon napon más helyeken zavartalanul folyhat a hétköznapi munka.

Es ebben a bizonytalanságban a legkritikusabb helyzetben az egyes felekezetek lelkeszei vannak, akik egyházi hatóságaik megkerülésével a legkülönbözőbb világi fórumoktól egyre-másra, — és legtöbbször az utolsó pillanatban, — kapják az utasítást arra nézve, hogy templomaikban a legkülönbözőbb alkalmakból istentisztelet tartanak. Nem egyszer megtörténik, hogy a világi és így illetéktelen hatóság olyan rendelkezést ad a lelkeseknek, a melynek teljesítése hitelvi akadályokba ütközik. Ilyenkor a szegény pap igen kinos helyzetbe kerül, mert, ha ragaszkodik egyháza és vallása elveihez és törvényeihez és ezért nem tehet eleget a notar, vagy plutonier ur utolsó pillanatban kiadott rendelkezésének, rögtön megszületik az államellenesség, propaganda, irredentizmus és Isten a tudója még miféle egyéb szörnyűségek vádjai, s a szegény lelkipásztor belekerül a csendőrség és szigorú nyomozó és megtorló eljárásának kálváriás labirintusába. És, ha, — ami szintén nem ritka eset — megtörténik, hogy a közigazgatási hatóság rendelkezése későn érkezik a lelkeshez, úgy,

hogy már e késedelem következtében válik lehetetlenné a rendelkezés teljesítése, akkor is a szerencsétlen kisebbségi lelkesz hordozza a felelősséget és ennek minden kellemetlen következményét.

Ezen a helyzeten okvetlenül és sürgősen segíteni kell! Az egyházi főhatóságok együttes fellépéssel rendezzék a kormánynál ezt a kérdést. A vallásügyi miniszter támogatásával tisztázzák a belügyminiszternél, hogy hitelvi és felekezeti indokok minő szertartásokat engednek meg és minőket tilalmaznak. Aztán vigyék keresztül, hogy a politikai felsőbb hatóságok kellő időben lépjenek érintkezésbe az egyházi főhatóságokkal az egyes különleges esetekben szükségessé váló ünneplések, egyházi szertartások ügyében, hogy aztán az illetékes egyházi főhatóságok adhassák ki a megfelelő rendelkezéseket a papi hivataloknak és ezentul illetéktelen világi fórumok ne parancsolgathassanak az egyházaknak.

A kisebbségi egyházak és papok őszinte tisztelői az ország törvényeinek, ezért megérdemlik, hogy az ő szentesített és államilag is megerősített egyházi törvényeiket viszont az állam világi hatóságai is feltétlenül respektálják. Az államnak és a közerköcsnek ma fokozottabb mértékben szüksége van a vallásra és az egyházra, még ha az kisebbségi is, s ezért meg kell óvni és erősíteni az állam és egyház összhangját és nem lehet, nem szabad hatóságai intézkedésekkel veszélyeztetni az egyházak ősi humuszban gyökerező hitelveit és jogait.

Bolond.

Háromszék lakosságát inségbe döntötte a szárazság

Csak gyors kormánysegély mentheti meg a háromszéki székelységet a pusztulástól

KEZDIVASARHELY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Gazdasági válságba jutott a háromszéki székelység. Kétségbeesítő kiáltásokat vetít előtérbe számára a közeledő tél. Mert Háromszéken nem volt termés az idén. Mert a sohasem tapasztalt és ezt a megyét régi idő óta nem sújtott szárazság s ennek következtében az egerek elszaporodása, a hőrség és a forró napsugár elpusztította a gazdák örömet, elhallgattatta az aratók dalát. Nem csoda tehát, ha fájdalom ülte meg a háromszéki székelység elszorult lelkét és segélyért kiált gyermekei számára betevő falatért s mentő kéz után kapkod marhájának, földjének, gazdaságának megmentéséért.

Nem volt termés az idén Háromszék-megyén. Mert az eső elkerülte azokat a dus kalászosító háromszéki rónákat, ame-

lyek régebben csak úgy ontották a verejtékező munkáskéz gyümölcsét, a gabonát. S amely részben nem szántott végig a szárazság, ott tarlóvá pusztította a földet az egér, a hőrség, ugyannyira, hogy még vetőmag sem termett, valarant állati takarmány sem. Kietlen, sivár az egész megye és lehangozt, szomorú az egész megye lakossága. Ezt a sivárságot, ezt a lehangoztást különösképpen Dálnok, Albis, Lécfalva, Márkosfalva, Martonfalva, Alsócsernáton, Ikafalva és Futásfalva község tünteti fel a legkirívóbban, lélekbe markoló zord fájdalommal. Mert ezekben a községekben nemcsak hogy mutatványszámba vehető szál gabona sem termett, hanem lakossága is valóságos éhínséggel küzd, már is teljes nyomor ütött tanyát a kis életéken, mert a fenti községek lakói, akik gabona-termésből tartották fenn magukat, a sors csapása folytán elvesztették létfenntartásuk minden lehetőségét.

Itt tehát gyors segítségre van szükség. S amint a Mármaros és Avas vidék inségesei részére a földművelésügyi kormány száz vaggon tengerit indított utnak, azonképpen az elemi és ebből származott más csapás által sújtottak állami segítése ellen sem lehet kifogása egyetlen jóérzésű embernek sem, tartozzék bármilyen nemzeti-séghez is. És ez a segítség ne csak adóelvonásból, adóelengedésből álljon, hanem gabona és állati takarmány nyújtásából is. Vetőmag és életszükségleti cikkek azonnali hozzájuk juttatásából is, nehogy az önhibájukon kívül nyomorba jutott háromszéki székelység kénytelen legyen elkótyavetyélni halálra ítélt lovát, marháját, földjét és szepényes gazdaságát.

A tenger saját otthonában.

Ha egy csomag Peroxureje van, majdnem ugyanaz, mintha a tenger vizét használná. A Peroxure összetétele igen nagy mértékben emlékeztet a tengerre, amelynek enyhítő hatását lábfájdalmakkal szemben az egész világ ismeri. Ha tehát érzékeny lába van, vagy gyuladást vagy pedig könnyen fájdalmat érez, azokban, fürdesse meg azokat melegvizet tálban, amelyhez egy kevés Peroxure-t ad; azonnal jótékony enyhülést és pihent érzést fog tapasztalni. A fürdő után, önmaga fogja megállapítani, hogy lábán a hus megerősödött, porusai megnyitultak és bőre szabadon lélegzik; a áradtság és renyheség teljesen eltűntek, lyukszemek és keményedések az orvált sok hatása alatt megpuhulnak és könnyen eltávolíthatók. Vegyen még ma egy csomag Peroxure-t: ha nem lesz teljesen elragadtatva már az első lábfürdő után, azonnal visszakapja pénzét.

A Peroxure kapható minden gyógyszerárban drogériában, illatszertárban, vagy közvetlenül megrendelhető: BUBUREȘTI, Calea Victoriei 39. 2628/3

A kénytelenített segélykérés ügyében, úgy hírlik, már tettek is lépéseket a háromszéki gazdák, kétségbeesítő jajkiáltással fordulva a földművelésügyi minisztériumhoz, ahová a terméketlenségről szóló részletes kimutatásokat is készülnek eljuttatni, amely kimutatások elkészítésével a közsg elöljáróságokat bízták meg, illetőleg kérték fel. Bizakodva remélik, hogy jajszaúk nem fog süket fülekre találni s az illetékes tényezők nem várják meg a nyomornak teljes uralomra jutását, amikor már késő lesz a segítése. hanem a segítségre már most megért helyzeten könnyítenek és már most biztosítják életlehetőségét egy jobb sorsra érdemes állampolgárok tekintélyes tömegének.

Munkában a váradi forgalmi-rendőrség

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az egész országban legelsőnek Nagyváradon szervezték meg a forgalmi rendőrséget, amely az európai világvárosokban már évek óta működik. A forgalmi rendőr az, aki az utcakereszteződéseknél az utcai forgalom zavartalan lebonyolítására felügyel, aki szabályozza a jármű és gyalogközlekedést és fő célja az, hogy se a járművek ne ütközzenek össze, se a gyalogjárókban kárt ne okozzanak. Külföldön, London, Berlin, Bécs, Budapest stb. utcáin nagyszerűen beváltak a forgalmirendőrök, de — Nagyvárad forgalma kissé messzemarad a világvárosok forgalmától s így a forgalmirendőrség beállítására inkább mosolyt, mint megnyugtatót váltott ki az elmúlt első napokban.

A forgalmirendőrség premierje pénteken volt, s azóta csak azt tapasztalhattuk, hogy inkább a forgalom irányítja a rendőrt, mint a rendőr a forgalmat s bár a rendőrprefektúra iniciatívája épp az volt, hogy az elszaporodott autók és biciklistáktól a gyalogjárók testiépségét megóvják a forgalmi rendőrség életbeléptetésével; napról-napra tapasztalhattuk, hogy a forgalmirendőrök a legnépesebb déli és esti órákban sem inkább le szabályos időközökben a gyalogforgalmat s a bérkocsik és autók a gyalogjárók tömegét át haladnak. A forgalmirendőrséget világvárosokban felvett mozgóképekkel oktatassák ki és ezzel szemléltetően lehet őket az igazi forgalmirendőrségre kioktatni. Addig ennek csak a karikatúrája lesz meg és inkább zavart okoz, mint nyugodt, ütemes, világvárosias forgalmat.

Hétszáz külföldi tudós a budapesti zoológiai kongresszuson

BUDAPEST. Vasárnap nyitották meg Budapesten a Nemzeti Muzeumban a tizedik nemzetközi zoológiai kongresszust. Ezer résztvevő tudós jelent meg, kik közül hétszáz külföldi. A megnyitó ülésen a diplomáciai kar is megjelent. A kormány nevében Klebelsberg közoktatásügyi miniszter üdvözlölte a kongresszust.

Kávéházban, étteremben és mindenütt, ahova magyarok járnak, követelje a **BRASSÓI LAPOK**-at, Románia legelterjedtebb magyar napilapját.

Minden előfizetőnek joga van

bavonként egy tíz-szavas

INGYEN APRÓHIRDETÉSRE

a „BRASSÓI LAPOK”-ban.

Feltételeket lásd az „Apróhirdetések” rovat elején.

Erdélyben is terjed a gyermekparalízis

Szolnok-Dobokában a paralízisen kívül skarlát és tifuszbajjárvány is fellépett

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az utolsó jelentések szerint a gyermekparalízis járványa Erdély területén is egyre terjed. Szolnok-Doboka vármegyében eddig

tizenhét ilyen megbetegedés történt

Disznód községben egy kilenchnapos csecsemő, Szamosújváron pedig egy másfél éves gyermek esett paralízisbe. A vármegye területéről nyolc beteget szállítottak be a dési kórházba.

Szolnok-Dobokában más járványok is felléptek. A vármegye egyes helyeiről hat skar-

lós beteget jelentettek be, ezenkívül tizenketten hastífuszban szenvednek. A dési vár megyei főorvos minden járványos betegségre 14 napi vesztégarat rendelt el.

A kolozsvári egészségügyi vezérfelügyelőséghez érkezett jelentések szerint Alsóherben egy, Szatmár vármegyében egy, Torda megyében egy, Bihar megyében két gyermekparalízis megbetegedés fordult elő.

Az egészségügyi miniszter szigorú körrendeletet bocsátott ki a gyermekparalízis terjedésének megállítására.

A kisebbségi színházakkal nem törődik a kormány

A polgármesterek kongresszusa csak a román színházak ügyével foglalkozott — Nagyváradon hetenként kétszer román társulat játszik ezután

KOLOZSVAR (A Brassói Lapok tudósítójától.) A tegnapi nap kolozsvári eseményei valósággal kiindulást jelentik az erdélyi román színművészetnek és zenekultúrának.

Vasárnap zajlott le ugyanis Eftimiu Viktornak, a jeles román drámaírónak, az erdélyi színházak új vezérigazgatójának ünnepélyes beiktatása, szombat este pedig Erdély városainak huszonkét polgármestere tanácskozott arról, hogy miként lehetne a kezdetleges állapotban levő erdélyi színművészetet nyugati nivóra emelni.

Az erdélyi és bánági polgármesterek szombat esti értekezletét a városháza nagy tanácstermében tartották meg Lapedatu kultuszminiszter elnöke alatt. A miniszter vázolta a kolozsvári Operaház és drámai színház vidéki vendéjátékairak fontosságát a nép, a kultúra és színművészet szempontjából.

Lapedatu kultuszminiszter beszéde után Eftimiu vezérigazgató főleg a kérdés technikai részéhez szolt hozzá. Elmondja, hogy staggione-szerűen fognak járni városról-városra, a költségek fedezéséhez azonban a városoknak is hozzá kell járulniok és ezért kéri Erdély polgármestereit, hogy évi költségvetésükbe egy külön pontot szenteljenek ennek nagyfontosságú kérdésnek.

Különböző előterjesztések után az értekezlet, illetve a gyűlés a következő határozati javaslatot fogadja el:

A kolozsvári román nemzeti színház és operaház nagyobb városokban, mint: Marosvásárhely, Arad, Brassó, Nagyszelen, Gyulafehérvár stb. hetenként egyszer opera és egyszer drámai előadást rendeznek. A kisebb városokban és nagyközségekben két hetenként egy drámát és egy operát hoznak színre.

Ez alól természetesen elsősorban is Kolozsvár képez kivételt, ahol az opera és drámai színház központja van, továbbá a Kolozsvártól nem messze levő Nagyvárad. Erre vonatkozólag a gyűlés kimondotta, hogy Nagyváradon hetenként három esti és egy délutáni operaelőadást továbbá egy prózai előadást fognak tartani.

Több mint husz rablógyilkosság bizonyult az emberevő cigányokra

Még nincs befejezve a vizsgálat

KASSA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bár az elmúlt hónapokban újabb és újabb bűnügyi szenzációk vonták magukra a világ érdeklődését, a kassai törvényszék fogházában vizsgálati fogságban ülő szepszi-i kannibál cigányok ügye iránt mégis állandó az érdeklődés. A sajtóban ugyanis különböző hírek jelentek meg arról, hogy a cigányok tömeges gyilkossági ügyében a törvényszék befejezte a vizsgálatot, az ügyészség készíti a vádiratot, amely ennyi meg ennyi oldalra fog kiterjedni. Azt is tudták, hogy a világszerte eseményszámba menő bűnpert az esküdt-szék tavaszi ciklusában fogják tárgyalni.

Mindebből egy szó sem igaz. A szepszi-i cigányok bűnügyében a vizsgálatot a törvény-

szék annál kevésbé fejezhette be, mert az ismét veszedelmes méreteket öltő bíróhiány miatt 2 hónap óta egyáltalában nem történt a bűnperben vizsgálóbírói aktus. Mindössze 8 rablógyilkos bűncselekmény ügyében indult meg és van folyamatban a vizsgálat, de még ezek is távol vannak a befejezéstől, már pedig a szepszi-i cigányok fejére több mint 20 rablógyilkosságot olvastak a nyomozó hatóságok és ezenkívül számtalan kisebb-nagyobb lopást és számtalan betörést.

Ma még hozzávetőlegesen sem lehet megjósolni, mikor fejeződik be a bűnper anyagának bírói vizsgálata és mikor kerülhet sor a vádirat megszerkesztésére.

A híradásoknak legfeljebb annyi alapjuk van, hogy a csendőri nyomozás előrehaladott stádiumba jutott és 14 rablógyilkosság ügyében nagyjában elkészült a csendőri jelentés. Ha ebben a tempóban folynak tovább a bűnper törvényszéki előkészületei, akkor még az is kérdéses, hogy a jövő évben kerül esküdtbíróóság elé a szepszi-i cigányok ügye, vagy pedig 1929-re marad a főtárgyalás.

Sacco és Vanzetti gyilkosságára emlékeztető két szenzációs bűnügy tartja izgalomban Amerikát

NEWYORK. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Newyorkban tegnap a Sacco és Vanzettiék gyilkosságára emlékeztető két szenzációs gyilkosság történt, amelynek fejleményeit lélekzetfojtva várja az amerikai közvélemény. A Jerome Avenue felett átvetett magas vasút hidjának egyik pillére tövében Autoja Volantia mellett halva találta Rufft harmincöt éves mérnököt, az egyik newyorki építkezési vállalat vezetőjét. A mérnök előző este ötezer dollárral indult el autójában az építkezési vállalat irodájába, hogy az egyik épülőfélben lévő házhoz menjen és kiijezse a munkabérekét.

A rendőrség véleménye szerint a gyilkos tudomást szerzett a mérnök szándékáról, utána robogott és kényszerítette, hogy menjen a magas vasút hidja alá, ahol a sötétben megölte, kirabolta és aztán elmene-kült.

A másik gyilkosságot délben fedezték fel a Newyork közelében levő mezőkön. Egy ruhátlan férfi holttestét találták. Hiányzott a feje. Az áldozat ruháját is elvitték a gyilkosok.

A rendőrség azt hiszi, hogy a gyilkosságot Newyorkban követték el és a holttestet autón vitték ki a mezőre.

A holttesttől nem messze egy gazdátlan autót találtak, de vérvonások nem voltak rajta.

Megállapították, hogy az áldozat Patti, egy dúsgazdag newyorki vendéglős. A newyorki rendőrség lázasan nyomoz a vakmerő rablógyilkosok kézrekerítésére.

Szimpla és dupla
gummi köpenyek
reklámárakon csak a
Fabrica „BERNHARD“
cégnél kaphatók, București, Strada Șelari 10, Etaj I.
Telefon 65/60. 2623
Engros és detail eladás.

A hó végén tanácskozik Duca a kisebbségek képviselőivel

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ismeretes, hogy a belügyminiszter a kisebbségi megbízottak bevonásával konferenciát akart tartani, hogy a kialakult vélemények meghallgatása után megalkothassa a kisebbségi törvénytervezetet. Emiatt a Magyar Párt egy megbízottja és a szász parlamenti csoport elnöke Hans Ottó Roth Bukarestben tartózkodtak. A múlt hét végén azonban hirtelen mindketten elutaztak a fővárosból. Elutazott Duca belügyminiszter is, anélkül, hogy a tervezett nagyjelentőségű konferenciát megtartották volna.

A belügyminiszteriumból nyert értesülés szerint a konferenciát a hó végén tartják csak meg, mert Duca belügyminiszter nem tudott elkészülni a tervezettel.

Detroit büszkesége Indiába ért

LONDON. A világszerte ultra indult »Detroit büszkesége« Bender Accasból az indiai Karachiba repült, ahol tegnap délután 3 óra 53 perckor leszállt.

SOCIETATE ANONIMA POST
M. NEUMANN
BRASOV
Amerikai hitelrendszerünket minden hitelképes ember igénybe veheti.
Férfiöltöny 1800 lej
Esőköppen 880 „
Gyermekeöltöny 650 „
Gyermekeknadrág 200 „
Kérje hitelnyomtatványunkat.
SOCIETATE ANONIMA POST
M. NEUMANN
udvari szállító. 2469

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban.
12 előfizetésre vonatkozó tudnivalók az első oldalon, a
lap fején olvashatók.

Hirdetések vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendők,
vagy pedig bármelyik hirdetési iroda vagy bizománysunk
utján is feladhatók.

A "gal" megjelöléssel közlemények díjazás alá esnek

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla.

A Brassói Lapok nyomdavidálalatának kiadása

Budapesti szerkesztő: Radnay Oszkár.

Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII. ker. Baross-utca 43. IV. 9.

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Buka-
restben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 40
coras, Csehszlovákiában 1 cK, Jugoszláviában
dinár, Magyarországon 20 fillér, Franciaor-
szágban 50 centimes, egyebütt 6 lej értékű valuta.

Szerda, szeptember 7.

Kat.: Regina. — Prot.: Regina —
Görög: Szozonot ut. — Izs.: 5687.
Elul 10. — A nap: 5:26—6:28. —
Időjárás: Hűvös, borús.

Rádióműsor

(Középeurópai időszámítás)

Kedd, szeptember 6. BUDAPEST. 17 óra: Ci-
gányzene, 19:50 óra: Faust, opera 5 felv. BECS. 16 15
óra: Hangverseny, 18:50 óra: Előadás a rákról, 20 05
óra: Szavatok, 21 óra: Zongora hangverseny. BRÉSLAU.
15 45 óra: Mesék, 16:30 óra: Hangverseny, 18 óra:
Előadás, 20 05 óra: A mikádó, operett 2 felv. BRÜNN.
17 45 óra: Előadás, 18 óra: Baromfi tenyésztés, 19 óra:
Szenielőadás, 19:30 óra: Hangverseny. KÖNIGSBERG
11:30 óra: Hangverseny, 16 óra: Mesék, 18:30 óra:
Előadás, 19:30 óra: A zsidónő, 5 felv. opera.

— **Megegyeztek a király örökösei.** Buka-
restből jelentik: Ferdinánd király végren-
delete mint ismeretes, nem elégitette ki a
család összes tagjait a várakozásuknak meg-
felelően. A végrendelet ügyében több tanács-
kozást tartottak az érdekeltek, melyek so-
rán nem tudtak megegyezni a szétosztásra
vonatkozóan és az ügyet a bukaresti királyi
Tábla elé akarták vinni. A legújabb értesülé-
sek szerint az örökösök a legutóbbi tanács-
kozásukon megegyeztek s így az ügy meg-
sem kerül a Tábla elé.

— **Halálozás.** Zágoni Földes Tamás ny.
főerdőtanácsos 63 éves korában a három-
székmegyei Zágon községben elhunyt. A ma-
gyar és református ügy nemeslelkű munká-
sát, aki nemrégebben a Székely Mikó-kol-
legium polg. leányiskolája és a zágoni ref.
egyház java a hozott nagyobb anyagi áldo-
zatokat, az egész község és környék népe
őszinte szívvel gyászolja.

— **Publik Ernő budapesti táblai ta-
nácselnök meghalt.** Budapestről jelentik:
Publik Ernő, a budapesti i téltábla tanácsel-
nöke, aki már régebben előrehaladott értele-
szesedésben szenvedett, szombaton este kezelő-
orvosának előszobájában összeesett és meghalt.

— **Országosan körözik dr. Vostinár bi-
törőjét.** Kolozsvári tudósítónk jelenti: A
nagyváradi rendőrség átiratban közölte a ko-
lozsvári rendőrséggel azt a betörést, ame-
lyet pár nappal ezelőtt, mint ismeretes, dr.
Vostinár nagyváradi polgármesterhelyettes-
nél ismeretlen tettes elkövetett, közel egy
millió értékű ékszert stb. lopva el. Hasonló
köröző iratot az ország összes rendőrségé-
nek megküldtek.

— **Ahol este nyolc után tilos az ut-
cára menni tizenhat éven alul.** Párisból ír-
ják: A Strassburg melletti Kehl község előljá-
rósága alaposan hozzálátott az ifjúság erkölcsi-
nek megvédéséhez. Rendeletet adott ki, amely
szerint 16 éven alulaknak este kilenc óra után
kiséret nélkül nem szabad lakásukat elhagyniok.
A téli hónapokban pedig már nyolc óra után
sem mehetnek ki kíséret nélkül. Egyébként szí-
gorúan tilos a 16 éven alulaknak dohányozni,
korcsmába vagy tánchelyiségbe járni.

— **Berlinben nagyarányú pénzhami-
sitást leplezett le a rendőrség.** Berlinből
jelentik: A berlini rendőrség nyomozása alapján
orosz pénzhamisító társaságot leplezték le. Pá-
risban Verzejt Eristavi georgiai herceget, Frank-
furtban pedig Sadathiersvillit Rasputinnak volt
titkárárt tartóztatták le. A pénzhamisító műhely
Frankfurtban volt, ahol rengeteg orosz tízezres
bankjegyet hamisítottak. A hamisítványokat
augusztusban Berlinben hozták forgalomba. A
bankjegyek a megtévesztésig jók, úgy, hogy
csak a birodalmi bank hamisítványokat ellen-

őrző pénzosztálya tudta megállapítani a tízezres
bankók hamis voltát. Sadathiersvillit vallatás al-
kalmával kijelentette, hogy a hamisítást bosszu-
ból követte el, mert a szovjet Georgiában élő
atyját ok nélkül hazaárulással vádolta meg, be-
börtönözte, vagyonát pedig elkobozta.

— **A dévai ügyvédek újból fizetni fogják
a nyomtatványtaxákat.** Dévai tudósítónk je-
lenti: Az új bélyegtörvény életbelépéséig a
hunvadmegyei ügyvédek, mint általában Erd-
ély összes ügyvédei, minden a bírósághoz
benyújtott kérvény után bizonyos meghatá-
rozott díjakat róttak le a bíróságoknál a bi-
rószági nyomtatványok hozzájárulása címen.
Abblól a célból, hogy a hivatalos ügymenet
ne ütközzön nehézségbe, ugyanis az állam
nem adja meg rendszeren a szükséges nyom-
tatványokat. Az új bélyegtörvény életbe lépé-
sekor a hunvadmegyei ügyvédek beszüntet-
ték a taxák fizetését, mert a bélyegtörvény
amúgy is nagy terheket ró ki az ügyvédek-
re. Ennek azután az lett a következménye,
hogy a bíróságok nem tudták nyomtatvány-
szükségletüket beszerezni s emiatt az ügyek
elintézése igen nagy hátrányokat szenvedett.
A hunvadmegyei ügyvédi kamara választ-
mánya ülésén elhatározta e hónap végén
egy közgyűlés megtartását, melynek egye-
dül tárgya a nyomtatványtaxák fizetésének
megállapítása lesz, hogy ezáltal a nyomo-
ruságos igazságszolgáltatást kisegítsék.

— **Sajtóhiba.** Lapunk hétfői számában a
„Háromszéki liberális magyarok legelső viv-
mánya” című cikkbe szedési hiba csuszott be.
A kérdéses prefektusi rendelet alapján ugyanis
nem 80.000, hanem 8.000 lejes taxát rónak ki
azokra a cégtáblára, melyeken a tulajdonos neve
és cége magyarul is fel van tüntetve. Mivel
cikkünkben a 8000 helyett szedési hibából
került 80000, e tévedést kötelességünknek tart-
juk helyreigazítani nehogy túlzással vádoltassunk
meg. A 8000 lejes törvényellenes kirovás eléggé
terhes és súlyos adó, hogy amiatt feljajduljon a
székelység.

— **Beiratások az állami iparos ta-
nonciskolába.** A brassói állami tanoncisko-
lába beiratkozni szeptember 10-ig lehet este
5 óra és 7 óra között. A beiratáshoz a következő
okmányok szükségesek: születési bizonyítvány,
utolsó iskolai bizonyítvány, tanoncszerződés és
a tankötelesek összeírása alkalmával kapott
„Aviz de inscriere” A fizetendő díj 350 lej. A
mesterek felhívtnak, hogy tanoncaikat okvet-
lenül irassák be a jelzett ideig.

— **A brassói ref. el. iskolába a beiratá-
sok f. hó 8-ig tartanak a tanácsteremben.**
d. e. 9—12 óráig. A beíráshoz születési és
hímítőltási bizonyítványok szükségesek. A
tanítás 15-én kezdődik.

— **A református egyházközség elnöksége**
ezuton is kéri az elszállásoló bizottság tag-
jait, hogy szeptember 6-án, kedden este 8
órákor szíveskedjenek megjelenni az egyház-
község tanácstermében tartandó rendezőbi-
zottsági gyűlésen.

— **Marosvásárhelyen** lapunkra szóló elő-
fizetéseket, hirdetéseket stb. eredeti áron vesz
fel a Brassói Lapok marosvásárhelyi szer-
kesztősége és fiókkiadóhivatala, Bolyai-utca
4., vezető: Tódor József.

A világsajtó humora

Tristan Bernard, a mindennapi élet kitérő meg-
figyelője, szem- és fültanuja volt az alábbi jelenetnek.
O mesélte el.

Egy öreg asszony jelent meg a városházán,
kezében azokkal a kék, fehér ívekkel, melyeket ki kell
tölteni. A hivatalnok megmagyarázza neki, hogyan:

— Először a nevet írja oda.
— Az én nevemet, egészen?
— Igen, a vezetéket és keresztnévét.
— A leánykori vezetéke nevet?
— A férje vezetéke nevet. Férjénél volt?
— Nem.
— Hát akkor a leánykori vezetéke nevet.
— Azaz özvegy vagyok.
— Akkor a férjének a nevét, aki elhunyt.
— Nem hunyt el az kérem, hanem meghalt.
— Az teljesen mindegy. Írja oda a volt férje
vezetéke nevet.

— A keresztnévét is?
— Jaj, a férje vezetéke nevet s a maga keresz-
tnévét.
— Ne tessék haragudni. De hogy írjam oda?
— Ugy, ahogy a házassági levelükön van.
— Csakhogy mi nem keltünk egybe törvénye-
sen. Mindig mondtam szegénynek...
— Miért nem említette előbb? Szóval írja oda
a leánykori vezetéke nevet.
— És a keresztnévemet is?
— Igenis. Erti már?
— Erttem. De nem tudok írni...:

— **Csak szerdán reggel lesz ítélet a
Schultze ügyben.** Kolozsvárról jelentik: A
Schultze—Mischmajevszky ügyben dr. Giur-
giu védő ma délelőtt tartotta meg több órás
beszédét. Délután nem lesz tárgyalás úgy,
hogy a replikákra csak holnap kerül a sor.
Mischmajevszky kijelentette, hogy saját védel-
mére csak két percig kíván beszélni, ezzel
szemben Schultze két órás beszédet akar tar-
tani, melyben szenzációs leleplezésekkel fog
szolgálni. Az ítélet kihirdetése szerda reg-
gelre várható.

— **Letartóztattak egy zsaroló, álhirlap-
író.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári
rendőrség letartóztatta Constantin Matu-
sát, a deési Somesul című lapnak szerkesztő-
jét, aki mint Constantin de la Baron név alatt
több zsaroló cikket írt. Miután deési szobaasz
nyonyának valamennyi ékszerét ellopta, a vá-
roshól nyomtalanul eltűnt. Végre hosszas
nyomozás után a kolozsvári rendőrségnek
sikerült Constantin Matusát elfognia. Deésre
kísérték, ahol átadták az ügyészségnek.

(*) **Az állami Munkaközvetítő Hiva-
tálnál** Vasut-utca 1. szám alatt (dr. Baiulescu
házában) naponként magyar házi cselédek, min-
denes leányok, szakácsnők és férfiszolgák je-
lentkeznek elhelyezkedésre. A Munkaközvetítő
Hivatal igazgatósága ezáltal figyelmezteti a kö-
zönséget, hogy a cselédszerzés közvetítése díj-
mentes.

— **Pereskedés az angol és a dán
királyi udvar között.** Londonból jelentik:
Különös polgári pört tárgyalt tegnap a londoni
egyetem tanári karából alakított rendkívüli tör-
vényszék. A pört az angol királyi udvar indi-
totta a dán királyi udvar ellen, Alexandra angol
anyakirálynő örökségét követelve, amelyet Alex-
andra, aki dán királyi hercegnő volt, a norvég
trónörökösre és gyermekeire hagyott. A rend-
kívüli törvényszék a különös örökösödési ügy-
ben úgy döntött, hogy Alexandra anyakirálynő-
nek az angol törvények értelmében nem volt
joga vagyona fölött önkényesen intézkedni és
hogy az angol királyi vagyon mindig az angol
királyi házat illeti meg. Alexandra anyakirály-
nőnek csupán azon vagyontárgyak fölött volt
szabad rendelkezési joga, amelyet ajándékkép-
pen kapott, így többek között afölött az érté-
kes műgyűjtemény fölött, amelyet Rotschildtól
és Morgantól kapott.

— **A Magyar Párt nyárádmonti ta-
gozata** ülést tart. Marosvásárhelyről jelentik:
Az Országos Magyar Párt Nyárádszereda és
vidéke megyei tagozata 7-én délelőtt tíz órákor
a református egyház nagytermében intézőbizott-
sági ülést tart, melyen a vezetőség beszámol a
választásokról, foglalkoznak a megyei elnökség
lemondásának kérdésével, a központ új alap-
szabály tervezetével és költségvetésével.

— **Egy sertés összerágott egy gyer-
meket.** Marosvásárhelyről jelentik: Tomány
községben a napokban egy kis fiú borzalmas
körülmények közt halt meg. Várad Jánosnak
egy három éves fiát örizetlenül hagyták s egy
sertés teljesen összerágta, úgy hogy mire észre-
vették, a kis fiú kiszervenedett.

— **A brassói róm. kath. egyházi ének-
kar** szeptember 6-án kedden este 7 órákor
a róm. kath. fiúiskola rajztermében pró-
bát tart. Kérjük a tagok pontos megjelené-
sét. A róm. kath. plébániai hivatal.

(*) **Köszönményilvánítás.** Mindazoknak, a
kik szeretett férjem elhalálozása alkalmával
bármilyen módon fejezték ki részvételüket, kü-
lönösen a csizmadia társulatnak ezuton mon-
dok hálás köszönetet. Özv. Beke Antalné.

(*) **Astra (Apolló) Mozgó.** Hétfőtől
szombati átalakítások és festés miatt zárva.
Szombaton nagy ünnepélyes megnyitó.

A MAI PÉNZPIAC

A világpiacon semmi változás.

A Belföld. piacon: Az üzlet nehezen in-
gul, inkább kereslet, nagyon kevés áru tartott
árfolyamokon. **Délben:** egy olasz lira 8.92
lej, egy dinár 2.93 lej, egy francia frank 6.42
lej, egy osztrák shilling 23.03 lej.

Zürich. Devizák (zárjelben a tegnapi zár-
lattól való eltérések.) Nyitási árfolyamok
svájci frankban: száz német márka 123.40
(-0.01), egy dollár 5.1865, egy angol font
25.2125, száz francia áfrank 20.33, száz olasz
lira 28.095 (-0.055), száz cseh korona 1537,
száz dinár 9.13, száz lej 3.205 (+0.005), száz
magyar pengő 90.75, tízezer osztrák korona
0.79125.

BIOGLOBIN

Törvényileg védve.

Egy izletes Haemoglobintartalmú erősítőszert

Dérképző Izomerősítő Idegerősítő

Értékgyógyerjesztő Ételkísítő

Minden káros hatás nélkül úgy a fogakra mint a gyomorra

Kapható minden gyógyszerboltban vagy a készítőnél

FABRITIUS GUIDO

gyógyyszerész, Nagyszeben - Sibiu

— Szülői gondatlanság áldozata. Dévai tudósítónk jelenti: Anton Zsigmond felsőszálláspataki gazdálkodó egy éves három hónapos János nevű kisfiát a napokban egyedül hagyta az udvaron, hol egy vízzel telt gödör volt, melyben récék fürödtek. A kisgyermek a gödör partján lévő homokban játszott s a gödör sikos szélén megcsuszva, belesett a vízbe és pár perc alatt belefulladt.

— Az Erdélyi Bankszindikátus közgyűlése. Az Erdélyi Bankszindikátus 1927. szeptember hó 18-án, vasárnap d. e. 11 órakor Kolozsvárt, a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében tartja IV. évi rendes közgyűlést, melynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az igazoló bizottság jelentése és a közgyűlés határozatképességének megállapítása. 3. Az igazgatóság jelentése a Szindikátus 1926. évi működéséről. 4. Dr. Váradi Ödön (Nagyvárad) előadása igazgatóságunknak hitelállásunkról. 5. Időközben beérkezett ügylek. 6. A Szindikátus 1926. december hó 31-iki mérlege és zárószámadata. 7. A Szindikátus 1927. évi költségvetése. 8. Az igazgatóság, a felügyelőbizottság és a fegyelmi választmány javaslata. 9. Indítványok.

(*) A Brassói Lapok Bécsben. A Brassói Lapok naponta kapható Bécsben a belvárosi rikkancsoknál. Ár 40 garas.

(*) Hegedűórákat ad Svéd Irén, bécsi zeneakadémián végzett tanárnő, zeneakadémiai módszerez. Beiratkozni lehet 11-12-ig Szentjános u. 22. I. emelet.

Hölgyek és masamódok figyelmébe!

Több száz bécsi filcz kalap érkezett **K. Szabó Rózsika** kalapszalonjába Kapu-utca 40 sz. alá. Minden hölgynek saját érdeke, hogy mielőtt kalapszükségletét beszerezné tekintse meg őrési választékunkat melyek **gyári áron alul** lesznek árusítva. Masamódoknak nagy árkedezmény.

Filcz kalapok 335 lejtől, bőr 350 lejtől, kombinált 425 lejtől, szalma 225 lejtől.

Tisztelettel

K. Szabó Rózsika

Cserépkályhák

készen felállítva raktáron.

Legszebb modellek, garantált fűtőképesség

Nagy rakomány csehországi porcellán-fayence lap érkezett. Szakszerű szerelését vállaljuk.

Vidéki megrendeléseket autokon szállítjuk.

Szolid árak!

TERRACOTTA

cserépkályha lerakat és szerelési vállalat

Brassó, Vasút-utca 3/a.

SPORT

Brassó nyerte meg a Brassó-Bukarest városközi atlétikai versenyt 71:41 arányban

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától) A két város találkozója az Olympia pályán ezúttal a Brassóiak megérdemelt győzelmével végződött. A verseny bővelkedett izgalmas részletekben, a várakozáson felüli nagyszámú közönségnek sok szép akció látásában volt része. A verseny, melynek rendezése a Cristescu kapitány érdeme, elég élénken folyt le. Hibául csak az róható fel, hogy egy napra igen sok verseny volt összehúfolva, ami az atlétáknak nagy megerőltetést eredményezett.

A városközi verseny eredményei:

100 méteres síkfutás: 1. Stefan (Br.) 11.2 mp. 2. Albrich (Br.) 11.4. 3. Virgil (Buc.) 15.00 m. 1. Ilie 4 p 43.6 mp. 2. Velcovici 3. Csegezi (Br.) 5000 m. 1. Nacea (Buc.) 17 p 27.6 mp. 2. Sarbu (Buc.) 3. Cristescu. Olimpiai staféta. A verseny legizgalmasabb száma. 1. Brassó 3 p 53.2 mp. Kénosy, Kormos, Kirtn Reiner-csapat. A bukarestiek vezetnek. Befutnak, elsőnek azonban a zsüri diszkvalifikálja az eredményt, mert Velcovici más körben is futott kétszer keresztelte Kénosy és így hét métert nyert. Brassó csapata így is nagyon kevéssel maradt Bukarest mögött. Brassó csapatában kivált Kirth rendkívül gyors 200 m-es futásával. Távugrás 1. Virgil 639 cm. 2. Stefan (Br.) 609 cm. 3. Reiner (Br.) 595 cm. Súlydobás 1. Fritz (Br.) 13.60 m. 2. Kravatzky (Br.) 11.78 m. 3. Vulpes (Buc.) 10.58 m. Magasugrás 1. Stefan (Br.) 165 cm. 2. Csegezi (Br.) 165 cm. 3. König (Buc.) 160 cm. Diszkoszdobás 1. Pop (Br.) 36.99 m. 2. Copony (Br.) 35.64 m. 3. Varlan 34.27 m. 400 m. 1. Virgil (Buc.) 57.8 mp. 2. Kormos. 3. Jungling. Két indítás. Másodikkal Virgil hamarabb ugrott ki. 110 m. gát. 1. Albrich (Br.) 16.8 mp. Szép, stilusos futás. 2. Virgil (Buc.) 3. Habermann (Br.) Rudugrás 1. Titz (Br.) 3.30 m. Uj kerületi rekord. 2. Copony (Br.) 3.20 m. 3. Sarbu 2.75 m. Gerelyvetés: 1. Rottmann (Br.) 48.17 cm. 2. Omciul (Buc.) 46.10 m. 3. Józsa (Buc.) 39.60 m. 4-szer 100 m. staféta 1. Brassó 46.6 mp. Albrich, Csegezi, Henisch és Stefan. 2. Bukarest.

Uj román pentatlon-rekordot állított fel Virgil

A Bukarest-Brassó városközi atlétikai versennyel egyidőben folytak le a romániai pentatlon bajnokságok is az Erdélyi kupáért. A versenyt a bukarestiek kiváló atlétája Virgil nyerte meg szép eredményekkel, új román rekordot állítva fel.

Részletes eredmények: 200 méteren 1. Virgil (Buc.) 24.2 mp. 2. Csegezi (Br.) 25 mp. 3. Onciul (Buc.) 26.4. Gerelyvetés 1. Rottmann 48.20 m. 2. Onciul (Buc.) 47.55 m. 3. Gyarmati 42 m. Távugrás 1. Virgil 6.29 m. 2. Onciul (Buc.) 5.58 m. 3. Csegezi 5.42 m. Diszkoszvetés 1. Józsa (Buc.) 30.95 m. 2. Jungling (Br.) 30.84. 3. Virgil (Buc.) 30.83. 1500 m. Izgalmas verseny. Józsa vezet 1000 méterig, aztán Zojer előretör, az utolsó 100 méteren Csegezi is hatalmas finisszel elhagyja Józsa. 1. Zojer (Br.) 5 p 06 mp. 2. Csegezi (Br.) 5 p 14 mp. 3. Józsa (Buc.) 5 p 15 mp. Pontszám: 1. Virgil (Buc.) 2638.985 pont. 2. Onciul (Buc.) 2352.285 p. 3. Csegezi (Br.) 2168.815 p. Az eddigi rekordot Onciul tartotta 2616 ponttal. A verseny végén Ignatescu ezredes átadta a győztesnek az Erdélyi Kupát, valamint a Brassó várostól adományozott kisebb kupát.

Belföldi eredmények

Bukarest.

A Moravszka Slavia bukaresti vendégszereplése az első nap győzelemmel végződött, míg a másodikon eldöntetlenül játszott. Szombat.

Moravszka Slavia-Bukarest válogatott 4:1 (2:0) Zuhogó esőben zajlott le a mérkőzés, amelyet kétszer kellett az eső miatt félbeszakítani. A csuszós sáros talajon a nagyobb technikájú csapat győzött. Biró Radulescu.

Vasárnap.

Juventus-M. Slavia. 2:2 (1:1). Csuszós talajon a Juventus Czelk és Melchior góljaival eldöntetlen eredményt ért el. Biró Radulescu.

Olympia-Makkabbi (2:2 (1:1). Osztályozó mérkőzés, amelyet az eldöntetlen eredmény miatt jövő vasárnap megismételnek. Kolozsvár.

A bajnoki mérkőzések megkezdése előtt Kolozsváron barátságos mérkőzések voltak.

KAC-Universitatea 6:4 (3:1). Training-mérkőzés, bíró Jakobi.

CFR-Hagibhor 5:1 (4:1). A Hagibhor ezen a mérkőzésen kapust próbált ki. A Hagibhor mindvégig fölényben volt, de az állandóan cserélt kapusok minden lövést beengedtek. Biró Bürger.

Marosvásárhely.

Maros-Sodronyipar 4:1 (0:0). Barátságos mérkőzés, amelyen Izsák lövi a Maros góljait. A Sodronyipar gólját tizenegyesből éri el Ujfalvi révén. Biró Fehér.

Nagyvárad.

Bihorul CFR-NAC. 3:2 (3:1). Barátság-

os mérkőzés. Az első félidőben a Bihorul van fölényben, míg a másodikban, a magára talált Nac feljavul, de nem tud egyenlíteni. Biró Steiner.

Temesvár.

Kinzi-Kadimah 7:1 (1:0). Bajnoki mérkőzés, amelyet a Kinzi, bár hat játékos a katonai válogatottal turán van, biztosan nyert meg. Biró Révész.

Banatul-Tac. 3:3 (2:2). Barátságos mérkőzés. Egyenlő ellenfelek küzdölme, amelyben a Banatul a kezdeményezés. Biró Danciu.

Székelvadvarhely.

BMTE-Hargita 4:2 (1:1). A brassói munkáscsapat és a Hargita találkozásaival megkezdődött az új bajnoki szezon. A mérkőzés a brassóiak győzelmével végződött. Szép, változatos mezőnyjáték, egyenlő erejű ellenfelek küzdölme jellemezte az első félidőt, mely Bölöni öngóljával eldöntetlenül végződött. A második félidőben az MTE csatár sora szép akciókat vezet a Hargita kapu ellen, melyek eredménnyel is járnak. A Hargitának a védelme volt jó, a csatársora gyenge, míg az MTE-ben a csatársor volt a csapat lelke. Nyul bíró kifogástalanul vezette a mérkőzést.

A közép-európai kupadöntő

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az eredmény nem kedvező a Hungária szempontjából, mivel nagyon kétséges, hogy a jövő vasárnapon a prágai pályán megszerezheti-e a továbbjutáshoz szükséges egy gólkülömbőségű győzelmet. A játék a felázott pályán mindkét részből tapogatózva indul. Negyedórás Sparta fölény után a Hungária magára talál és fölénybe kerül, amely a 27-ik percben golban is kifejezésre jut ugyanis Jeny éles beadását. Kada vissza fejele, a labda Opatá elé kerül, aki védhetetlenül hálóbba juttatja. A Hungária állandóan javul, mégis a 35-ik percben Pateknek sikerül az egyenlítés. A második félidőben a Hungária csatársor briliánsan működik a halvesor gyengeségeért azonban nem eredményes. A Sparta a 19-ik percben Sídony révén megszerzi a vezetést, azonban öt percre reá Orth ideális passzából Opatá védhetetlenül egyenlít. A játék az eredmény beállítása után változó, a végén Hungária fölényel. A Hungáriában Mandl és Biri tűntek ki, míg a Spártában a halvesor és a közvetlen védelem gyorsaságával és technikájával. Biró a bécsi Braun vlvott.

Ferencváros-Kispest 4:2 (1:1). A Kispest meglepetésszerűen jó. Ferencvárosnak a vezetést Szedlacsek szerzi meg a huszadik percben tizenegyesből. A 30-ik percben Dudás szabadrugásból Jeszmas egyenlít. A második félidő első percében Jeszmas megszerzi a vezetést Kispestnek, mire Ferencváros jobban belefekszik a játékba. A 10-ik percben Kohut írtózatoss szabadrugásból egyenlít. A 15-ik percben Rácsó beadásából újból Kohut lő gólt, aztán állandó Ferencváros fölény. A 22-ik percben Kohut beadásából Takács II. lövi a negyedik gólt. A gol után változatos mezőnyjáték a mérkőzés végéig.

Ujpesti—Budai 33. 4:0 (2:0). A tempót végig az Ujpest diktálta. A vezetést már a 7-ik percben megszerzi Szabó beadásából Ströck. A 16-ik percben Dán kornerből gólt

lő. A második félidőben Ströck majd Wilhelm érnek el gólt. A játék végén némi budai fölény, de minden akció megtörik az Ujpest közvetlen védelmén.

Magyarország megnyerte a vízipóló világbajnokságot

Bolognából jelentik: A vízipóló mérkőzések döntőjében Magyarország Franciaországgal került szembe. A találkozás a múlt kori 9:2 arányú győzelein után a várakozásnak megfelelően a magyar csapat győzelmevel végződött. 1:1 félidő után Magyarország 3:1 arányban legyőzte Franciaországot. Magyarország ezzel másodszor is megnyerte az európai bajnokságot, ami egyúttal világbajnokságot is jelent, mert a világ összes nemzetei megjelentek a versenyen.

A vezető gólt Homannai szerezte meg, amit a félidő végén Tribouillet egyenlített. A második félidőben a franciák nem bírják a

magyaroktól diktált gyilkos iramot, összeroppannak. A világhírű kapus Dujardin egymásután eresztette be Wenk és Késérű I. góljait.

A győzelem értékét növeli az, hogy a komplett francia csapattal szemben érték el, melyben a két világhírű játékos, Padon és Dujardin is játszott. A mérkőzés után a magyar csapatot a magyar és olasz közönség vállra emelve, körülhordozta. Nussbaum német bíró szigorúan vezette a mérkőzést, sok játékost kiállított, de nem volt elfogult, mint az angol Hodgson. A magyarok egy négy-méteresét Vértési izgatottságában kapu mellé lőtte.

(x) A 400 m. uszáshban Fehér a negyedik helyet érte el. A bolognai uszón versenyek 400 m. döntőjében Arne Borg fölényesen győzött 5 p 08.6 mp. idővel. 2. Heinrich (német) 5 p 15.8 mp. 3. Antos (cseh) 5 p. 16.2 mp. 4. Fehér (magyar) 5 p 23.8. 5. Vannay (magyar). A százméteres hátuszás döntőjébe Bicskey 1 p 16 mp. kitűnő idővel és Ulrich szintén bekerültek.

(x) Százméteres uszáshban Bárány a második, Arne Borg után. A bolognai versenyek legnagyobb izgatottsággal várt számát a 100 m. gyorsusztást tegnap uszták. Bajnok: Arne Borg 1 perc. 2. Bárány 1 p 03.2 mp. 3. Hetmann 1 p 03.4 mp. 4. Heinrich (német) 1 p 04.6 mp. 5. Polli (olasz) 1 p 05.2 mp. Arne Borg nagy formában végigvezetve nyert a versenyt. Bárány nagy lámpalázzal nekigrott a kötélnak, de ha a körülmények jobban alakultak volna is, nem nyerhetne volna meg a versenyt a rendkívül jó formában levő Arne Borg ellen.

(x) A 4-szer 200 méteres stafétában első Németország. A bolognai versenyek egyik legérdekesebb versenyét a németek nyerték meg 9 p 49.8 mp. idővel. 2. Svédország 9 p 50.2 mp. 3. Magyarország 10.03.6 mp. 4. Olaszország. 5. Csehország. A verseny izgalmas lefolyású volt. Az utolsó változásnál Arne Borg öt méter hátránnyal indul Heinrich mögött, de a versenyzéstől fáradtan csak az utolsó méteren tudta behozni a távot.

(x) Az Európa-serlegért Németország nyerte. Az Európa serlegért vívott küzdelmekben első Németország, 118 legnagyobb pontszámmal. 2. Svédország 79 és 3. Magyarország 60 ponttal. 4. Olaszország, 5. Belgium. 6. Franciaország.

(x) Bicskey második a hátuszásban. A bolognai európai uszónbajnokságokban vasárnap a hátuszásban bajnok Lundahl (svéd) 1 p 17.2 mp. 2. Bicskey (magyar) 1 p. 17.6 mp. 3. Fröhlich 1 p 17.8 mp. 4. Thienpondt (belga) 1 p 18.8 mp. 4. Ulrich (magyar) 1 p 19.8 mp. 200 méteres női melluszásban 1. Schrader (német) 3 p 20.4 m. 2. Mühle (német) 3. Biemenfeld (osztrák). 100 méteres női hát-

uszásban 1. Den Türk (holland), 1 p 24.6 mp. 2. Braur (holland), 3. Harding (angol).

(x) Müngrás. 1. Reibschleger (német). 2. Lindmark (svéd). 3. Cozzi (olasz).

(x) Megkezdődtek a magyar tenniszbajnokságok. Budapesten a tegnap megkezdődtek a magyar tenniszbajnokságok, több híres külföldi játékos részvételével, azonban az eső miatt csak két mérkőzést tudtak megtartani. Landau—Lasszay játék 6:4, 6:2. Greig (angol)—Heggyessy 9:7, 6:1.

(x) Új női világrekord a diszkoszdobásban. Varsóból jelentik: A tegnapi könnyű atlétikai versenyeken, melyeken Lettország, Lengyelország és Ausztria atlétái vettek részt, Konopacka asszony két új rekordot állított fel: az egykezes diszkoszdobásban 33.18 méterrel és a kétkézesben 64.60 méterrel.

(x) Késmárky ismét 190 cm. magasat ugrott. Az MTK atlétikai versenyén Késmárky (BBTC) magasugrásban első 190 cm-rel. 800 m. síkfutásban Marton 1 p 59 mp időt ért el 4-szer 100 m stafétában Kaos első 44.2 mp idővel.

IRODALOM, MŰVÉSZET

Bécsi revü-társ.

Az irázatos kiállítási trükkök, a szép női lábszárak tömeges felvonultatásának műfaja — úgy olvassuk a lapokban — az irányadó kultúrán már kimuló félben van. Az operett szörnyű hülyeségét volt hivatva helyettesíteni a revü valami újjal. Amiből Párisban kiindult: az év politikai és egyéb közérdekű történéseinek tréfásan kigúnyoló, szatirikus felvonultatása, tánc, énekkel és meztelenséggel fűszerezve, nagyvárosoknak, az aktualitással megértő és ösztönös kontaktusban álló publikuma számára kellemes ujtítás volt. De ebben a formájában is, ahogy itt a Ludwig Herold vezetése alatt álló társulat bemutatja — a publikum óriási érdeklődése és nagyfetszése mellett — így is mint egy nagyon vékony és ezért lenyelhető operettszerű cselkmény-erecskéhez fűződő tánc és énekszám sorozat így is határozottan élvezhetőbb ügy, mint a rémes operett.

Ezek a revük hála Istennek, nem akarnak »komoly« szindarabot adni mint a rémbuta és ezért immorális operettek — hanem csak vidám ugrándozást és kedélyes környikálást: ha az ugrándozók csinosak és a környikálás ritmusa patlogósan lüktet — mindent megkaptunk amit kívánhattunk: egy két órát olyan könnyed szórakozásból, melyet nem szégyen felnőtt embernek végigélni — mint például az operettet. A bécsi revü társulat jó. A primadonna Mizzi Weissmann kisasszony kecsesen táncol, kedvesen énekel, zamatos bécsiességgel csacsog (vanak akik szeretik ezt a dialektust), és ami a fő, a táncművészek, a girl-ök (magyar színházi zsargonban »görlék«) fiatalok csinosak, fűgén mozgóak.

Különösen egy kistermetű bájos groteskséggel táncoló van közöttük, akinek a közönség az »édes« jelzőt egyhangulag adományozta. Az elegáns természetű, jól éneklő Grete Rittersheim kisasszonyt, a bécsi operett társulat múlt évi itteni szerepléséből előnyösen ismeri a közönség. Dicséret jár Lilly Semalla, Grete Marbach, Lucy Lind kisasszonyoknak, Hanns Wilhelm, Ludwig Herold, Eugen Grünau, Gustav Kolányi urak-

nak és akarnagynak, Gustav Wittnek. Minden elismeréssel kell megemlíke a »gyönyörű szent bernáthegei kutyaró« is, aki művészi alkalmazkodó képességéről tett tanúságot, mikor öt inkább hősi szerepekre predesztináló fizikumával kitűnően látott el egy epizód szerepét a vidám revűben.

H. H.

(*) Revü-esték. A szombaton és vasárnap bemutatott két revüt, amely táblás ház előtt fényes sikert aratott, bucsuelőadásképpen megismétlik. Szerdán a »Szerelm naplója«, csütörtökön a »Szerelmi éjszaka a Boszporus partján« lesz megismételve. Ma: »Ha szabadjára engedik...«, holnap, csütörtökön: »A revük revüje«. Jegyek korlátozott számban a Klingsor hangversenyirodában kapható.

Megjelent! Megjelent!

Némethy Lószet:

Kőműves-mesterség

Gyakorlati kézikönyv kőművesek, munkavezetők, vállalkozók s főleg kőművesmesterei vizsgára készülő gyakorlók és segédek részére.

Hatodik javított és bővített kiadás

535 oldal. A szöveg közé nyomott 920 képpel.

Ára 500 lej.

Az összeg előzetes beküldése ellenében portómentesen, ajánlva szállítja a

Brassói Lapok

68 56

Könyvosztálya.

Szerkesztői üzenet

D. M. Galati. Eddig két levelét kaptuk meg. Gratulálunk. 25 százalékos engedményt a kiadásunkban megjelent könyveknek minden előfizetőnek megadjuk. Portóra 10 lejtszámítunk, akármilyen nagyságú rendelésnél. Könyvek ára előre fizetendő, mivel a ragatban az utánvételes küldeményeket nem kézbesítik ki. A kifizetett könyveket ajánlva küldjük és a beérkezést mi garantáljuk. Vigyázzon, közöljön mindig tisztán olvasható nevet és címet.

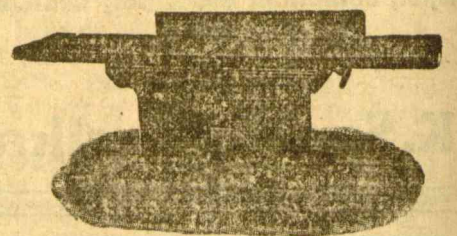
JACQUES PAUCKER

MŰSZAKI IRODA

București,
Str. Smârdan 27.

Temesvár,
Str. I. C. Brătianu.

Chișinău,
Str. Schmidt 115

Malomberendezések, malomgépek, Anone - Luther - Seck-Braunschweig gyártmányok, asztalosgépek, Kirschner Leipzig gyárából, Malmmedie Düsseldorf szeggyártó gépek.

Diesel- és benzin-motorok!!!

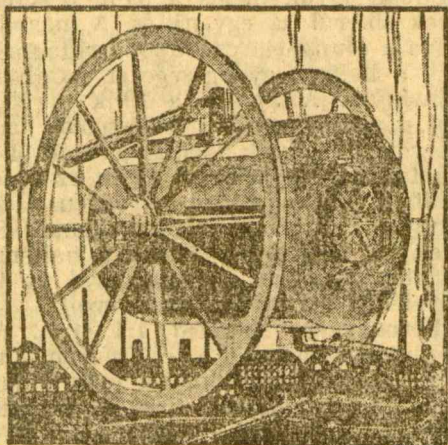
Műszaki és mechanikai cikkek, szerszámok, stb. nagyraktára.

Angol borszlijak, angol tevéborszlijak „Mulcoti” védjeggyel, csavarok, csapágys, selyemvászna, hevederek, stb., stb.

Verenyen felüli árak!

Kivánatra ismertetőket küldünk.

2639

Tüzi fecskendő, a vagyon őre.

Kedvező fizetési feltételekkel szállítja

M. CARNIOL FIUL (Technikai osztály)

BUCUREȘTI, STR. CAROL I. 24-30. SZÁM.
TELEFON: 70/71, 54/1

KÖZGAZDASÁG

Ha a pénz olcsó lesz...

V. Megindul a közgazdasági élet

Irtá: Móricz Miklós dr.

A magas kamatok korszaka alapján véve az igazi közgazdasági élet halálát jelenti. Annak az állapotnak, amelyben a pénz drága, nem az az ismertető jele, mintha ilyenkor mindenki drágább pénzzel dolgoznék, hanem az, hogy a pénz csak kivételesen áll rendelkezésre. Mikor a pénz drága, akkor gyakorlatilag nincs; egyes időszakokban pedig, mint a milyen például a mostani is, még akkor sem kell, ha van. A drága pénz a hitelélet szélsőséges állapotát jelenti, s ezzel azt, hogy a gazdasági életben a készpénzüzetek válnak uralkodóvá, vagyis a gazdasági életből kivész az, ami annak igazi közgazdasági jellegét más for megadja.

Sokan szoktak úgy számítani, hogy a pénznek szükségképpen drágának kell lennie, mert hiszen aranyértékre átszámítva a forgalomban levő bankjegyek mennyiségét, az sokkal kisebb, mint a békében volt. Ez azonban nem ok, hanem következmény. Következése annak, hogy a gazdasági életből kimaradtak a hitelműveletek, amelyeknek lebonyolításához szintén pénz kell, hiszen készpénz nélkül csak a legfejlettebb államokban folyhatnak le a gazdasági életnek legnagyobb szabású, alapvető pénzügyi műveletei, a leszámítolási műveletek. A készpénzmennyiség annyival kevesebb, — vagy annyival is, — amennyi a hitelműveletek elmaradásának megfelel. Ha a gazdasági élet minden cseréje, minden vétele, minden eladása tisztán csak kézből kézbe, készpénzért megy, akkor természetesen az a pálya, amelyet a bankjegyeknek meg kell tenniük, sokkal kisebb a rendes körülmények között, és így kevesebb az a készpénz-mennyiség is, amelyre szükség van.

Az, hogy a jegybank egyúttal a legnagyobb hitelező is, csak még jobban hangsúlyozza és még határozottabbá teszi ezt az irányzatot. Mert a jegybank tulajdonképpen csak úgy tudja forgalomba bocsátani a törvényes joga alapján kibocsátható bankjegyet, hogy váltókat, értékpapirokat »számitol« , vagyis a váltók, értékpapírok összegének megfelelő mennyiségű bankjegyeket a váltók s a többi műveletek időtartamának megfelelő időtartamra forgalomba bocsátja. A szakemberek természetesen jól tudják ezt, és azoknak a kedvéért, akik ezeket a műveleteket nem ismerik eléggé, érdemes néha ezt a módszert is újra ismertetni. A lényeg az, hogy a leszámítolási időtartamára, — ami rendszeren visszleszámitolás szokott lenni, mert a jegybank maga nem igen van közvetlen összeköttetésben a felekkel, hanem a pénzintézeteknél összegyűjtött váltóanyagot veszi át, — a valóságos értéket jelentő váltók helyett nem a váltó, hanem a váltó természetű összegének megfelelő bankjegymennyiség jár kézről-kézre, abban a körben, amelyre annak a hitelműveletnek a láncolata kiterjed, illetve abban a körben, amely ez alatt az idő alatt különböző gazdasági természetű érdekek közössége folytán összekapcsolódik. Ha a váltó lejárt, akkor be kell váltani, azaz a leszámítoláskor rendelkezésre bocsátott bankjegymennyiséget a jegybanknak vissza kell szolgáltatni.

Az a fél, aki a pénzt igénybeveszi, teljes joggal kérdezheti, hogy tehát miért van pénznek egyáltalában kamata, hiszen a jegybank, amely eszerint a modern gazdasági életben minden hitelműveletnek a forrása a törvény erejénél fogva teljesen ingyen adja azokat a bankjegyeket, amelyeket forgalomba bocsát, miért kell tehát neki is részt vennie a kamatok felhajtásában?

Ez a kérdés természetesen, teljesen jogos és a válasz rá az, hogy a jegybankok nem szoktak részt venni a pénzintézetek kamatversenyében, (legfeljebb burkolt formákban) és azt legfeljebb eltűrjük. A román jegybank például köztudomás szerint hat százalékos alapon bocsátja rendelkezésre a bankjegyeket, azoknak a kivételes pénzintézeteknek, amelyek erre a nemzeti jutalomra a legkevesebb romániai állapotok szerint számot tehetnek, amelyek között tehát kisebbségi pénzintézeteknek a tényleges helyzet szerint nincs helye. Mert például Arad pénzintézetének, amelyeknek alapítókéje együtt mintegy négyszáz millió lejre rug, mint nemrég

a Brassói Lapokban Gyárfás Elemér dr. kimutatta, a román jegybanktól élvezett visszleszámitolási hitele együttvéve sem éri el az egy harmincad részét sem a Banca Marmarosch által élvezett hasonló természetű hitelnek; — ellenben a Banca Marmarosch ugyanolyan uszorakamaton bocsátja a pénzt a piacnak rendelkezésére, mint amilyenekre rá vannak kényszerítve azok a pénzintézetek, amelyek nem a Banca Nationalától, hanem betevőktől kénytelenek valamilyen módon összeszedni annyi pénzt, amennyivel, létüket a nehéz idők alatt is fenntarthatják. (Banca Nationala... Ez a két szó azt teszi, hogy Nemzeti Bank, s ha magyarra fordítjuk ezeket a szavakat és ha meggondoljuk, hogy kezeli ez a bank a kisebbségi intézeteket és a kisebbségi érdekköröket, mennyi gunyt érünk ebben a két szóban.)

A kisebbségi intézeteknek tehát annyiban kétségtelenül igazuk van, hogy amíg a Banca Nationala ezt az ellenséges és törvénytelen politikáját meg nem változtatja, addig őket érheti legkevesebb vád és legkevesebb szemrehányás a szomorú kamatviszonyokért.

A Banca Nationala legfőbb oka annak, hogy az országban meghalt az a bizonyos gazdasági szellem, amelyről azt mondtuk, hogy az az igazi közgazdasági jellegű tevékenység. A Banca Nationala nem mér egyenlő mértékkel, sőt a Banca Nationala egész szemérmelenn nyíltsággal válogat az intézetek között; a Banca Nationala a legfőbb kifejezésre juttatója annak a türelmetlen román szellemnek, amely még most, a háború befejezése után nyolc-kilenc évvel is egyenest arra törekszik, hogy mindent elpusztítson, ami ebben az országban nem román, s amelyet például a sajtóban az Universul képvisel, vagy a Cuvantul, amelyek minden értelmi képességüket félretették, hogy szenvedélyeik annál szabadabban juthassanak szóhoz.

Pedig a Banca Nationala maga is, sokszorosan kárát vallja annak, hogy pénzügyi politikájával a gyűlölet szempontjain nem tud felül emelkedni. Mert így a saját tevékenységének körét szűkíti meg. Ez ugyanis az oka annak, hogy nem bocsáthat forgalomba többet érő, tehát nagyobb gazdasági tevékenységet biztosító pénzösszegeket. A kedvezményezett pénzintézetek száma korlátozott s mivel ezekben az intézetekben sincs gazdasági szellem, azoknak az üzleteknek a száma is korlátozott, amelyek ilyen feltételekkel létrejöhetnek. Ha például hat százalékos leszámítolási alapon egy bizonyos terjedelemben folyhatnak hitelműveletek, akkor tizenkét százalékos alapon a legjobb esetben is csak a fele mértékben jöhetnek létre ilyen természetű üzletek, huszonnégy százalékos alapon valószínűleg még a negyedrésszig sem és harminchat százalékos alap mellett minden valószínűség szerint csak sokkal kisebb mértékben, mint ami az eredeti mérték hatodrésszékének megfelelne. A Banca Nationala tehát, amely nem magánérdekeltségnek a bankja, s nem is egy nemzetnek a bankja, hanem az ország valamennyi nemzetének erejével fenntartott központi pénzintézet, — a gyűlölet korlátaival közvetlen korlátokat vet a saját maga pénzügyi politikájának és egyúttal az ország gazdasági fejlődésének is.

Ezért kell azt mondani, hogyha az alacsony kamatok korszaka elérkezik, akkor majd megnyílik a lehetőség arra, hogy a mostani kényszergazdálkodási korszakot, amely alatt csak annyi történik, amennyinél kevesebbet a vegetáló társadalmak sem nélkülözhetnek, — fel fogja váltani az igazi közgazdasági szellem, amelyet a magas kamatok ölnék meg és amelyek a gyűlölet, a kizsákmányolás, az érdekek feláldozása más érdekek kedvéért, s a társadalmi belső béke felborulása jellemez.

Autóhűtőket, radiátorokat!!

újraonnan készíti és szakszerűen javítja, garancia mellett, a legrövidebb idő alatt!

BOKIS GÁBOR

speciálisan berendezett hűtőüzem

BRASSÓ, HOSSZU-Ú 14. SZÁM

A CSAVARGÓK KINCSE

Regény

(9)

Irtá: Székula Jenő

IV.

A rendőr galléron ragadta a csavargót. Homoki kifáradt a munkában. Dühödten vagdossa a fát. A fehér szilánk, tüzi-játékszerű gyorsasággal, repdes föl a magasba.

— Mikor leszek készen? — dörmögi. — Alaposan csuffá tett az a boszorkány.

Már a szomjuságot is elfelejti. Inge, zubbonya csupa latyak a testén. De nem akarja abbahagyni a munkát. Talán attól fél, hogy kinevetné a kocsmaszoba könyörtelen népe.

— Estére mégis sört iszom! — dörmögi. S a fölfrissülés reménye megacélozza izmainak lankadó erejét.

S mint a gályarab az evezőpad előtt, vagy mint aki a malom homokját tapossa végtelen és félelmetes körbe, verejték-hullással csörgetve láncait, — a fejszenyél akként egy pillanatra sem áll meg a kezében. Van legalább ideje az emlékezésre és a magabizálásra. Mint valami tikasztó álom, vonulnak el eddigi életének, sötét világzatlan nagy jelenetei.

Már úgy volt egyszer, hogy meg is akart nősülni.

Ez a legszebb emléke életének. Virág-baborult oázis, a sivár és kegyetlen pusztaság közepén.

Abban az időben nagyon jól ment a sora. Csak huszonkétéztendő volt akkor, de tele bizalommal és reménységgel. Volt egy kis megtakarított pénzecskeje is. Vagy másfélezer koronát gyűjtött emberfölötti lemondás és önfeláldozás árán. A cigarettáról is lemondott teljesen, hogy egy kis tőkére teheszen szert.

Urrá lett a lelkén a fészekrakás gondja.

Meleg tavaszi napok jártak akkor, amik fűtötték és megbízsergették a véré.

Német lányt akart feleségül venni. Meszse idegenből jött a magyar fővárosba, valahonnan Königsberg környékéről, ahol egykor a nagy Kant nézte fűrkésző szemmel a végtelen kék eget, hogy tudakolja a mindenség és a világteremtés titkait. A fiatal gyermeklány, félig cseléd volt, félig nevelőnő. Nagyon előkelő uri háznál szolgált, maga is egyszerűen, de finom ízléssel öltözködött: mint az uri kisasszonyok. De nagyon szép kis teremtmény volt, nagyon bájos és nagyon művelt. Főleg okkása és költői csapongású nemes lelke, meg finom műveltsége ejtette bűvöletbe a rajongó lelkű Homokit.

— Feleségül veszem Merkel Johanna kisasszonyt, ha az ég és föld leszakad is.

Az ég nem készült leszakadni, a föld nem akart darabokra omlani. Sőt a német lány is sok hajlandóságot árult el a szőke és ijedtképzű kereskedőseged iránt.

— De mihez fogunk kezdeni? — kérde fontoskodva.

— Mindenekelőtt egy kis lakást bérlünk ki. Kétszobást. Uccára nyíló ablakkal. Csak legyen nyugodt Jancsika kisasszony!

Mert a lánynak kevély és idegenszerűen csengő Johanna nevét Jancsikára magyarosította meg. A kis nevelőnő nem is nehezelt ezért a becézgetésért. A bolti legénytől tanulta az első magyar szavakat elmagyogni.

— Csakhogy nekem semmi pénzem sincs, — mondja a német lány ijedten.

— Egy fillér hozományt semh kapok. A szüleim nagyon szegények.

— Van nekem! — vágja ki Homoki büszkén.

— Mennyi pénze van?

— Van vagy kétezeröt száz koronám.

(Ezer koronát hozzáhozott. Illetőleg nem is hazudott. Sokkal egyenesebb és nyíltabb lélek volt. Még a szerelem sem vitte volna rá a föllentésre. — pedig a szerelem a hazugságoknak ősi és eredendő szülőanyja, mióta férfiak és nők élnek a földön. Csak kiszámította magában, hogy mire meglesz a házasság, kis tőkéje is kikerekül százra, ha üzletei sorban, szépen sikerülnek...)

— Sok pénz! — mondja Jancsika kisasszony. — Aki ifju kőrőre kezdett főtekinteni, mint valami süldő Krözusra. Csak félek, hogy kevés lesz mégis, fellengős terveinek megvalósítására.

(Folytatjuk.)

© Fundatia BCU Cluj

Szörmeárut hitelre!

Mérlegelve a mai nehéz gazdasági viszonyokat, továbbá arra való tekintettel, hogy igen tisztelt vevőkörömmek a bevételeket lehetővé tegyem, elhatároztam, hogy szigorúan szolid áram változatlan fenntartásával szörmeárut hitelképes egyéneknek részletfizetésre is adom. — Rókkát tesszünk garancia mellett minden színre Lei 380-ért.

ROSENBERG SIMON

szűcs és szörmeárut Brassó, Kapu-u. 42.

Előnyös ár! — Dus választék! — Szolid kiszolgálás! — Kérje hitelajánlatomat!

Szakszerű
román-német-francia-magyar
fordításokat,
gépeléseket, sokszorosításokat és beadványok
elkészítését vállaljuk olcsó díjazás mellett.
Megbízásokat elfogad a „Brassói Lapok” kiadóhivatala.

Hercules dobozgyár

Cluj,

Cal. Victoriei 10.

Telefon:

978.

Gyárt:
Kereskedelmi, gyógyszer-
szeti és luxusedozokat,
továbbá tokokat, stíli-ka-
zellát és ártész dobozokat.

Alapítva: 1904

Erdély

Telefon: 5-32

legnagyobb raktára!

Witkovitz fekete és horgonyzott vascsövekben, valamint összekötődarabok, vízvezetékberendezési kellek, fűtőberendezések, gyémánt bádák, fűtőkályhák, fajtenc-mozdók angol berendezési úrszék, fayence falburkolatok, mindennemű vízcsapok, stb. Vidéki megrendelések szakszerűen lesznek összeállítva, érdeklődésre a berendezések szerkesztésére vonatkozóan felvilágosítással szolgálunk.

Allandó nagyraktár prima tescheni horgonyzott lemezekben.

Kertész Henrik, Brassó.**A baróti Ince-féle székelő turógyár eladó.**

Általános Kereskedelmi r-t. Brassó, Fekete-utca 62. sz.

Teljes nyomdaberendezés

1500 kg betű- és ólomanyaggal (Első Magyar gyártmány), rézvonalzófelszerelés, gyorsajtó 58x84 komplett, téglék, szekrények, polcok stb 290.000 lej árért eladó. Részletes felvilágosítással szolgál „Hermes” R.-T., Sibiu — Nagyszeben.

Primăria Municipiului Braşov.

No. 6368/1927

Braşov, la 31 August 1927

Apel.

Având intenţiunea hotărârea de a lua în program anulul viitor canalizarea străzii Gării şi a unei părţi a străzii Fântânei prelungite şi odată cu aceasta regularizarea acestor străzi apelăm la toţi locuitorii interesaţi, că prin o contribuţie benevolă să ne ajute în ajungerea acestui scop, din realizarea cărui dănsi în primul rând vor avea avantaje incalculabile, atât de comoditate şi igienă, cât şi de ordin material. Lucrarea va costa „cca 2.400.000” — Lei ceea ce revin la cca 1800 — Lei pe m linear sau 900 — Lei pe metru de faşadă.

Pentru Primărie suma de 2.400.000 — Lei este o sarcină foarte mare de oarece până acum s’au încasat anual din taxe de canal nu mai mult de 180.000 Lei iar urcarea acestui venit depinde de aprobarea autorităţilor superioare. Ne adresăm deci cetăţenilor interesaţi să ia serios în considerare marile avantaje ce vor rezulta pentru ei canalizarea acestor străzi şi prin o declaraţie colectivă şi obligatorie să ne facă cunoscută că cu ce sumă ar putea contribui la costul lucrărilor.

Observăm, că în baza Legii pentru Unificarea Administraţiei, dacă 50% a interesatilor să obligă la suportarea a parte a cheltuielilor pe ceilalţi li putem impune cu cota parte a lor.

Primar:

8034

Secretar General:

Butorraktár áthelyezés!**Raktáromat áthelyeztem****Kapu-u. 62****sám alá**

hol a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelű butorok kaphatók. — Állandó nagy választék: ebédlő-, háló-, salon-, uriszoba-, valamint búturokban, amerikai rollós iroda berendezésekben, mindenféle ülőgarnitúrákban, konyhaberendezésekben. Állandó raktár lőszőr-, gyapjú-, afrique madracokban és kárpitos kellekben.

Köpf H. Brassó,
Kapu-u. 62.

Primăria Municipiului Braşov

No. 18338 — 1927

Hirdetmény

Mivel úgy a Kapu-utcában, mint a Károly főherceg-utcában (Kolostor-u.) forgalmi akadályok állanak, amelyek napról-napra szaporodnak, azon határozat alapján, hogy a vezetéki oszlopok egyszer eltávolításának, amelyek nemcsak a forgalmat akadályozzák, hanem elrontják az utcák látképét is,

elrendeljük,

hogy az összes magántulajdon képező vezetéki oszlopok ezen hirdetmény közzétételétől számított 30 napon belül a Kapu-utcában és 60 napon belül a Károly főherceg-utcában eltávolíttandók.

Ezen határidők lejártá után ezen oszlopok a polgármesteri hivatal közgei által eltávolíttatnak a tulajdonosok veszélyére.

Ez által az összes, a polgármesteri hivatal részéről ily vezetéki oszlopok felállítására kiadott engedélyek semmivé válnak nyilvánítanak.

Braşov, la 26 August 1927

Primar: (8062)
Dr. C. Moga m. p.

Secr. General:
Socaci m. p.

Primăria Municipiului Braşov

No. 18775 — 1927

Hirdetmény

Az összes hadirokkantoknak, özvegyeknek és árváknak tudomására hozatik, hogy az „Oficiul judeţean I. O. V.B. Braşov” további rendelkezésig, úgy mint eddig tovább működik a megyei prefekturánál, ahová a szóbanforgók a kérvényeiket és felszólalásokat intézni tartoznak.

Braşov, la 30 August 1927

Primar: (8063)
Dr. C. Moga m. p.

Secr. General:
Socaci m. p.

Értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy **Csikezredában** egy fiók nőidivattermet nyitok, ahol a n. é. hölgyközönség rendelkezésére állok a legszebb modellekkel. Megrendeléseket gyorsan és pontosan vállalom. **Legmann Samu Cluj.** 2682

Hirdessen a Brassói Lapokban!

Az ország legmodernebb autó-garagea. Külön boxok. Éjjel nappal kocsimosás, zsirozás, stb. stb. stb.

Megnyit a

»RAPID« GARAGE

Telefon 243.

BRAŞOV, Strada Scăldătorii (Uşoda-utca) 9.**APRÓ HIRDETÉSEK**

Egy szó ára: 6 lei. — Vestagabb betűvel 12 lei. — Állást keresőknek 25%o engedmény. — Legkisebb apróhirdetés ára 60 lei

Ugyanazon szövege apróhirdetés többszöri feladása esetén minden három fizetett megjelenés után egy ingyen-megjelenést adunk. Hirdetési díjak előre fizetendőek. — Csak választékossággal felszerelt kérdézőködésekre válaszolunk.

Minden előfizetőnek, aki az előfizetési díjja nincsen hátralékban, mindaddig, amíg előfizetése tart, havonként egy tíz-szavas apróhirdetést teljesen ingyen közölünk a Brassói Lapokban. Aki valamely hónapban az ingyen hirdetésre szóló jogát nem veszté igénybe, az a következő hónapokban az elmúlt hónapokra visszamenőleg ezt a jogát már elvesztette. Ezzel szemben azonban joga van minden előfizetőnek későbbi, ezután következő hónapokra szóló jogát előre igénybevenni, még pedig annyi hónapra, ahány hónapra az előfizetési díjat ténylegesen előre befizette.

Vétel — eladás

Eladó 3—4 tonnás 30 HP. Márta-Astra teherautó hátul tömör dupla új gumival igen erős kocsi jó karban, árának fele megvételkor, fele 3—3 hó alatt fizetendő. Közelebbi szíveségből Bartha Árpádnál Szt. Gheorghe megtehető. 8055

Keresek használt időkarban levő önműködő betegelő kocsit megvételre. Illyés 147 Crizbav. 8047

Jómenetű vízimalom eladó Pajor György Bodola. 8045

Egy napos oldalon fekvő építkezési telek, 950 négyzetméter a hátulsó Kőbánya utcában, egybe vagy parcellázva eladó. Bővebbet Közép utca 28. Telefon 232. 8019

Kis, négyülékes, elegáns Puch autó ujonnan javítva és lakkozva, gyönyörű karosszériával, új gumikkal olcsón eladó. Thurmusz, Hosszu utca 173. Csak szeptember 13-ig. 8057

Állást nyerhet

Megbízható idősebb nő házi munkára felvétetik. Kapu-u. 33. I. 8023

Elárutónőt valamint tanuló fizetéssel fűszerüzletben felveszek Luszti, Fekete-utca 55. 8006

8 hetes gyermek mellé szoptatós dada kerestetik azonnalra Brassóba. Cim 8070 sz. alatt a kiadóban.

Brassó állomás étterme takarítónőket keres, rendben levő okmányokkal. 8096

Brassó állomás étterme kisegítő szakácsot vagy szakácsnőt keres, rendben levő okmányokkal. 8088

Brassó állomás étterme könyveléshez gyakorit vagy gyakorit keres kereskedelmi iskolával. 8088

Brassó állomás étterme büféhez elárutónőt keres. 8063

Nőfodrászt azonnali belépésre keres. Polter fodrász Korona szálloda. E 188

Fényképezőszög, általános szakismerttel és több évi gyakorlattal bir, azonnali állást nyert Gust és Puskás fényképezésében Brassó, Buzasor 8. 8099

Állást keres

Egy sörgyári gépmester állást keres. Ugyanott egy 3 HP. villanymotor eladó, Cim Nagy Endre Salonta, Petőf utca 1. 8007

Könyvelő, perfekt román, magyar, német levelező, nagy gyakorlattal, óráknyvelést és levelezést vállal délutáni órákban. Cim 8038 szám alatt a kiadóban.

Lakás

Brassói zsidó családnál 2—3 iskolás fiú teljes ellátást és leckeórákat kaphat. Cim a kiadóban. 8042

1 szoba konyhas lakás okt. 1-re olcsón kiadó. Bővebbet a kiadóban. 8061

Uri család gondos ellátásba vesz iskolásgyermekeket. Izsák Cernăuța 2. 8061

Három középiskolás leánykát teljes ellátásra elfogad izraelita urcsalád. Cim E. 794 sz. alatt a kiadóban.

Vegyes

Nagy küldemény eredeti Ford alkatrészek érkezett.

Jul. Teutsch műszaki üzletbe Brassó, Kapu-utca 33. sz.

Ősz-téli szezonra szép film modellek érkeztek. — Biedermann Irén női káplaszalon Brassó, Hosszu utca 9 I. e. 8012

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdávalatának körforgógépén. — Brasov — Brassó.